

BULLETIN

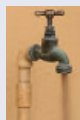
Svensk förening för Beroendemedicin

www.svenskberoendemedicin.se

Nummer 2 | MAJ 2023 | Årgång 34

- 11 LARO räddar liv
- 14 Samsjuklighetsutredningen
- 5 Efter corona ökar alkoholförseln
- 17 ISAM-mötet 2022
- 25 Kokainet flödar över världen
- 2 Medlemmar — sök pengar!
- 9 Bag-in-box
- 21 Buprenorfin depå
- 28 Narkotikarelaterade dödsfallen minskar
- 4 Narkotika via Snap Chat
- 7 Avlopps-vatten avslöjar
- 13 Bättre beroendevård i medvind
- 23 Gabapentin tveksamt
- 31 Levern behöver vilodag
- 9 Cannabis och graviditet
- 22 Cannabis och smärta
- 35 Ayahuasca skadar hjärnan mest
- 12 Nytt LARO-nätverk
- 25 Klirr i forskningskassan
- ...och mycket mer!

Litteraturgenomgång - alkohol och risk för högt blodtryck

Det finns ingen säker nivå på sikt av alkoholkonsumtion när det gäller risk för högt blodtryck och inte heller någon skyddande effekt. Risken stiger med ökad konsumtion även från en låg eller måttlig nivå.

Se sid. 8

Rapporten om alkohol och högt blodtryck är den nionde rapporten skriven av en grupp av internationella medicinska forskare och folkhälsoforskare från Kanada, Australien, USA och Sverige. Från Sverige deltar Sven Andréasson och Frida Dangardt.

Slutbetänkande samsjuklighetsutredningen

Se sid. 14

Droger som läkemedel?

Svensk förening för Beroendemedicin och ANDTS-psykologerna anordnar denna SPÄNNANDE konferens. Världsledande forskare presenterar sin högaktuella forskning kring cannabis och psykedelika som läkemedel!

Se sid. 6

STYRELSEN

Ordförande

Joar Guterstam
Stockholm

Vice ordförande

Karin Stolare
Uppsala

Facklig sekreterare

Cathrine Rönnbäck
Göteborg

Vetensk. sekreterare

Martin O Olsson
Stockholm

Kassör

Hans Ackerot
Mölnådal

Övriga ledamöter

Sven Andréasson
Stockholm

Fides Schückher
Örebro

Markus Heilig
Linköping

Sahar Janfada-Baloo
Malmö

Hanne Tönnesen
Malmö

Mikael Sandell
Stockholm

Korrespondens

cathrine@
svenskberoendemedicin.se

Nästa

BULLETIN

kommer i augusti

Lösénord 2023

På vår hemsida kommer du under året att hitta dokument som är avsedda enbart för medlemmar. Du avkrävs ett lösenord och detta är under 2023 bulle231

Tidskriften BULLETIN är inte kodad

Nästa nummer av **BULLETIN** kommer i augusti och endast på vår hemsida.

Då hittar du allt om **studiebesöket i OSLO**. Och en hel del annan information.

Transportstyrelsen söker beroendeläkare

Läs mer på sidan 12.

Utförligare information får du via inkop@transportstyrelsen.se

Svensk förening för Beroendemedicin

Ordförande

Joar Guterstam

Korrespondens

Cathrine Rönneback

cathrine@svenskberoendemedicin.se

Ekonomi

Hans Ackerot

Medlemsansvarig

Hans Ackerot

hans.ackerot@svenskberoendemedicin.se

Utbildningsutskottet

Karin Stolare (föredragande)

Vetenskapliga utskottet

Martin O Olsson (föredragande)

Forskning/konferenser

Markus Heilig (föredragande)

Bulletin/hemsida

Bengt Sternebring (redaktör)

bengt@svenskberoendemedicin.se

EFTERLYS- NING

Vi publicerar gärna aktuella avhandlingar!

Kontakta oss med uppgifter om din egen eller annans avhandling inom vårt område.

Till dig som betalar via Sveriges Läkarförbund

Det går inte att betala hela årsavgiften i samband med januarifakturan. SLF meddelar att man **enbart** har månadsfakturer. En förenkling av betalning kan vara att ändra till autogiro eller e-faktura. Frågor – kontakta hanna.nilsson@slf.se

ÅRETS STYRELSEMÖTEN

25 augusti; 10:30-15:30, Stockholm

24 november 13:30-16:00 (följt av föreningsmöte 17:00-18:00), Stockholm

Om du önskar att styrelsen ska behandla något område, kontakta sekreteraren några dagar före styrelsemötet.

cathrine@svenskberoendemedicin.se

Svenska Läkaresällskapet och Sveriges läkarförbund bemöter förslag från Sveriges apoteksförening

Sveriges apoteksförening lyfter den 21 januari i Dagens Nyheter (DNDEBATT) fram tre förslag för att minska patienternas problem när det gäller brist på läkemedel.

SLS och SLF replikerar samma dag:

”Vi är överens om att det inte är apotekens fel att det är brist på läkemedel. Det är ett internationellt problem. Men förslag som innebär risk för patientsäkerheten kan vi inte stödja”.

DN DEBATT 21 jan 2023

DAGS ATT NOMINERA TILL JÖRGEN ENGEL STIPENDIUM 2023

Vi söker forskare, knuten till svensk akademisk institution, som under 2022-23 publicerat den originalartikel inom beroendområdet som varit av högsta kvalitet.

Forskaren ska vara förstnamn på artikeln och kvaliteten på tidskriften ska vara hög.

Din nominering ska innehålla

- Den nominerades namn och akademiska tillhörighet
- Författarordning, publikationsår, titel på publikationen, tidskriftsnamn, volym och sidhänvisning

Skicka förslag med mejl senast den 31 maj 2023 till

joar.guterstam@ki.se med titeln

Jörgen Engel stipendium 23

BULLETIN

Redaktör: Bengt Sternebring
bengt@svenskberoendemedicin.se

Ansv. utgivare: Joar Guterstam

Tryckeri: Exakta, Malmö

Bulletin är en medlemsskrift för Svensk förening för Beroendemedicin. Bulletin utkommer i pappersversion årligen i februari, maj och november. En kortare version utkommer endast på föreningens hemsida under augusti.

All osignerad text/bild: ©Bulletin.

www.svenskberoendemedicin.se

Som medlem i föreningen

har du möjlighet att söka **vårt Stipendium** för fördjupad alkohol- och drogkunskap. Du kan använda stipendiet till forskning, studiebesök, konferens e dyl. Du kan ansöka när som helst under året.

20 000 kronor kan bli dina

Ansökningsreglerna hittar du på vår hemsida www.svenskberoendemedicin.se

Halva dosen (mg) i förhållande till racemiskt metadon

Att byta från racemiskt metadon till Levopidon®

RACEMISKT METADON	LEVOPIDON®	
	Styrka	Volym
10 mg	5 mg	10 ml
20 mg	10 mg	20 ml
30 mg	15 mg	15 ml
40 mg	20 mg	20 ml
50 mg	25 mg	25 ml
60 mg	30 mg	30 ml
70 mg	35 mg	14 ml
80 mg	40 mg	16 ml
90 mg	45 mg	18 ml
100 mg	50 mg	20 ml
110 mg	55 mg	22 ml
120 mg	60 mg	24 ml
130 mg	65 mg	26 ml
140 mg	70 mg	28 ml
150 mg	75 mg	30 ml

LEVOPIDON®

- Sockerfri
- Utan alkohol
- Tydlig märkning för att den inte skall förväxlas med racemiskt metadon

Om en patient ska skifta från vanligt (racemiskt) metadon till levometadon ska dosen i mg halveras

Vid en underhållsdos på till exempel 90 mg metadon, kan man från en dag till en annan skifta till en underhållsdos för Levopidon® på 45 mg (SPC avsnitt 4.2).

Ses inte någon förbättring skiftar man tillbaka till metadon från en dag till en annan. För exemplet ovan, från Levopidon® 45 mg tillbaka till 90 mg metadon.

Medicinskifte kan hanteras polikliniskt.

dne pharma
FÖR BÄTTRE DAGAR

Vi menar att alla människor har rätt till behandling oavsett social tillhörighet och sjukdomshistoria

Levopidon® (levometadonhydroklorid) dne pharma

dne pharma AS • Karihaugveien 22 • NO-1086 OSLO, Norge
Tlf: +47 21 60 87 00 • post@dnepharma.com

♦ Beroendeframkallande medel. Iakttag största försiktighet vid förskrivning av detta läkemedel. Narkotika, förteckning II.

Levopidon® (levometadon), 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 70, 75 mg oral lösning i endosbehållare, Rx, F. Syntetisk opioidagonist, medel vid opioidberoende.
Indikation: Substitutionsbehandling av opioidberoende vuxna patienter i kombination med samtidig medicinsk och psykologisk behandling och social rehabilitering. **Kontraindikationer:** Överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något hjälpämne (innehåller metylparahydroxiobensoat), andningsdepression, obstruktiv luftvägssjukdom, samtidig behandling med MAO-hämmare eller administrering inom två veckor efter avslutad behandling med MAO-hämmare, samtidig administrering av narkotiska antagonist eller andra agonister/antagonister (förutom vid behandling av överdosering), patienter som är beroende av icke-opioida substanser samt barn och ungdomar under 18 år. **Varningar och försiktighet:** Beakta att levometadon är ca dubbelt så potent som metadonracemat, patienterna ska informeras om risken för överdosering. Risk för förlängd QT-intervall och torsade de pointes. Risk för förgiftning hos barn vid mycket låga doser. Säker förvaring utom räckhåll för barn krävs. Akut astmaanfall, kronisk obstruktiv lungsjukdom eller cor pulmonale, minskad respiratorisk reserv, hypoxi, eller hyperkapni är relativa kontraindikationer. Kan orsaka hypoglykemi i samband med överdosering eller dosökning. Ska användas med försiktighet vid nedsatt njur- eller leverfunktion och vid möjlig skallskada/förhöjt intrakraniellt tryck. Kan orsaka reversibel binjurebarksinsufficiens. Ges ej till patienter med tarmpseudoobstruktion, akut buk eller inflammatorisk tarmsjukdom. Samtidig administrering av andra opiater, alkohol, barbiturater, bensodiazepiner och andra kraftigt sederande och psykoaktiva läkemedel bör undvikas. Samtidig administrering med petidin, MAO-hämmare, SSRI, SNRI och TCA kan orsaka serotonergt syndrom. **Trafik:** Patienten bör inte framföra fordon eller använda maskiner utan att det föregås av läkares individuella bedömning. **Graviditet och amning:** Abstinenssymtom/andningsdepression kan uppstå hos nyfödda barn. En QT-prolongerande effekt efter maternal levometadonexponering kan inte uteslutas. Levometadon utsöndras i bröstmjolk. Råd från specialistläkare bör beaktas inför beslut om amning. För ytterligare information samt priser se www.fass.se.

Datum för översyn av produktresumén 02/2021. dne pharma AS tel +47 21 60 87 00 e-post: post@dnepharma.com. Rev november 2021.

Bulletiner

Posten kan från årsskiftet larma polisen om man finner en postför-sändelse som kan innehålla narkotiska preparat. Den nya lagen välkomnas eftersom man tidigare haft tystnadsplikt trots att man var övertygad om det kriminella innehållet.

"Jag tror att alla i min ålder har en snapchat-langare" (Gabriella, 16 år i SDS 230109)

Antidepressiva har sedan 1990-talet ökat dramatiskt. Många (85-90 %) tar antidepressiva därför att man tror att depression beror på kemiska orsaker. Ny omfattande forskning om serotoninhypotesen får inte fram någon evidens för att så är fallet. *Nature Molecular Psychiatry* doi.org/10.1038/s41380-022-01661-0

I en undersökning från Massachusetts sprutbytesprogram ses en minskning av dödliga överdoser under en tioårsperiod då man erbjöd buprenorfinbehandling i samband med sprutbytet. Det var också kostnadsbesparande för samhället och ökade behandlingsengagemanget hos patientgruppen. *Addiction*. doi.org/10.1111/add.15883

SLS och SLF uppmanar sjukvårdsministern att agera för att säkra läkares fortbildning. I en gemensam skrivelse till sjukvårdsministern uppmanas regeringen ge Socialstyrelsen i uppdrag att se över hur vårdgivarens ansvar för läkares fortbildning kan förtydligas.

När behandling av alkoholabstinens har diazepam som huvuddrog framhåller en forskningsrapport att med tillägg av vigabatrin så kan diazepamdosen sänkas rejält. *Alcohol Alcoholism* 2023, 58:40-45

Sjukv.minister Acko Ankarberg. Foto Ninni Andersson

På flera håll i landet har det uppmärksammats att unga berusar sig med inhalation av **torrschampo**. Det är viktigt att få stopp på detta eftersom gasen kan leda till hjärtstillestånd och efter upprepade användning ge permanenta skador på nervsystemet. Se vår hemsida 230219.

Behandling av opioidberoende med bupronerfin inom öppenvården (motsvarande primärvården) blev en inte bara positivt ur patienters hälsa utan en rejäl samhällelig besparing inklusive minskad kostnad för rättsväsendet. Detta förtäljer en amerikansk studie som förespråkar att en utvidgning av denna behandlingsinsats borde ges högsta prioritet. DOI.ORG/10.1016/j.drugalcdep.2022.109762

Äldre kvinnor och yngre män är efter alkoholavgiftning mer benägna än andra att vara speciellt sårbara när det gäller det vaskulära systemet, närmare bestämt blir artärerna stelare varför det kan vara lämpligt att ha detta i åtanke. DOI.ORG/10.1093/ajcalc/agac69

Cannabinoider och psykedelika som läkemedel?

Vilken spännande konferens att se fram emot. Kolla programmet, anmäl dig. Risk att stora föreläsningssalen på Läkaresällskapet snabbt blir fullbokat! Allt finns på vår hemsida: www.svenskberoendemedicin.se

Till tandläkarens vardag hör utdragning av tänder. Det innebär att den utdragna tanden släpper från sitt fäste i benet. Därför rekommenderar tandläkare att avstå från alkohol efter det operativa ingreppet för att undvika försenad läkning. *Medical News Today* 230330

Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk, EMCDDA, omvandlas till en byrå som ska arbeta mot allt drogmissbruk inom unionen. Byrån ska bland annat ha en större egen forskning med ett virtuellt kriminaltekniskt och toxikologiskt labb. Aon

Ny studie visar att även måttlig alkoholkonsumtion kan snabba på förlusten av hjärnceller och formationen av de plaque som är förknippade med Alzheimers sjukdom. Studie på möss. *Neurobiology of Disease*. doi.org/10.1016/j.nbd.2022.105967

Nya hälsofarliga produkter

Folkhälsomyndigheten föreslår att följande substanser som i dag är klassade som hälsofarliga varor omregleras som narkotika:

N-etylnotheptedron, 3F-alfa-PiHP, 4CI-alfa-PVP, MPHP, och 4F-3 metyl-alfa-PVP som tillhör gruppen katinoner

Folkhälsomyndigheten föreslår att följande oreglerade substanser klassificeras som narkotika:

Flunitazen, butonitazen och metodesnitazen som tillhör gruppen opioider

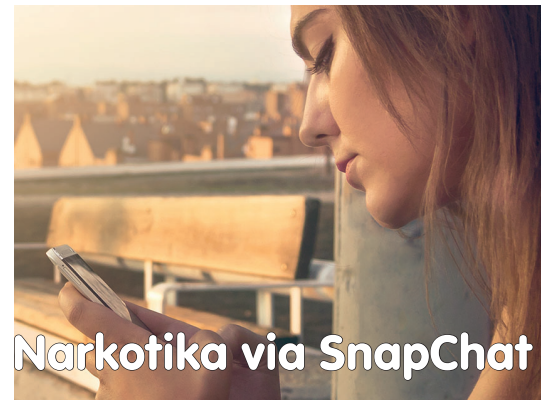
Alfa-D2PV och MDPIHP som tillhör gruppen katinoner

N-etyl-2C-B som tillhör gruppen hallucinogener

Folkhälsomyndigheten föreslår att följande oreglerade substans klassificeras som hälsofarlig vara:

Flubrotizolam som tillhör gruppen bensodiazepiner

Folkhälsomyndigheten utreder och bevakar nya psykoaktiva substanser och lämnar vid behov förslag till regeringen som fattar beslut om substanserna ska regleras.

Gymnasist i Malmö:

Jag har aldrig hört om några komplikationer. Det är väldigt smidigt och simpelt. Som Foodora, det är superenkelt.

Läs skrämmande reportage i *Sydsvenskan* (230211-12).

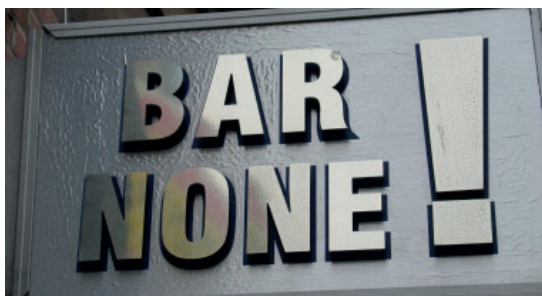
Cannabisindustrin exploderar efter landet släppt drogen fri

Den utmärkte journalisten Marianne Björklund har i DN den 1 mars signerat en omfattande artikel om vad som hänt i Thailand efter att landet släppt drogen fri. Läsverd liksom den samma dag publicerade genomgången av några länders avkriminalisering/ legalisering av narkotiska substanser.

Ett sällsynt ord i vetenskaplig litteratur

Parsimoni används ibland i biologisk litteratur, då vanligen med förstärkning maximal parsimoni (maximum parsimony), och betyder högsta möjliga återhållsamhet. Den egentliga betydelsen kommer från latinets parsimonia (sparsamhet, återhållsamhet). Jämför Ockhams rakkniv. Man har liknande tänkesätt inom juridiken.

Ju närmre krogen desto **högre** alkoholkonsumtion

I en svensk studie har en forskargrupp undersökt hur alkoholkonsumtionen för riskkonsumenter förändras med avståndet från hem eller arbete till krog eller annat utskänkningsställe.

Jämfört med bibehållet avstånd så ökar alkoholintaget för denna grupp om avståndet mellan hemmet och krogen¹⁾ minskar. Motsatsen gäller om avståndet ökar – konsumtionen minskar. Samma resultat gäller för alkoholkonsumtionen och avståndet mellan arbetsplats och krog.

Risken för ökad alkoholkonsumtion uppskattades vara större för kvinnor.

¹⁾ i begreppet inkluderas alla ställen som erbjuder alkoholförtäring (liquor outlet).

<https://doi.org/10.15288/jsad.21-00365>

Systembolagets vinförsäljning ökade kraftigt under kvartal 4

Även om försäljningen av vin (starkvinsförsäljningen inte inräknad) via Systembolaget är långt ifrån de länder som toppar statistiken så ses en dramatisk ökning med 32,6 procent. Under sista kvartalet 2022 såldes 204 846 liter vin i Sverige. Inget land i statistiken har ökat tillnärmelsevis så mycket.

Störst försäljning för detta kvartal redovisas från Italien (15 miljoner liter), Frankrike (7) och Spanien (7). Såväl Italien som Frankrike har minskat i försäljningen.

Systembolaget.se

Beethovens hårstrå avslöjar

En nyupptäckt hårtuss från Beethoven visar via DNA genetiskt att hans leversjukdom har en genetisk predisposition liksom en väldokumenterad kronisk alkoholkonsumtion och hepatit B. Dock kan man inte konstatera den definitiva dödsorsaken.

Ett intressant bifynd kan vara(?) att Beethoven var född utom äktenskapet.

Man fann dock inte vad man sökte – varför han blev döv vid så unga år, helt döv vid 30-årsåldern. Han skrev bl a när han var totalt stendöv ett av sina storverk, den nionde symfonin.

Undersökning är gjord vid Universitetssjukhuset i Bonn.

Se även Bulletin nr 4 2021, sid 33.

Efter pandemin – alkoholförseln ökar

Resandeförseln av alkohol ökade med 85 % under 2022 jämfört med 2021. Dock har införseln inte kommit ifatt den pre-pandemiska perioden. Samma ökning gäller den totala alkoholkonsumtionen. Den ökade med 1,5 % under 2022 jämfört med 2021, men var trots det 2 % lägre än under 2019.

Systembolaget sålde mest alkohol under 2022, precis som under föregående år. Systembolagets andel av den totala försäljningen blev 70 procent och restaurangerna kom upp till 11 procent. Sedan kom den oregistrerade alkoholen med resandeförsel med 8 procent, hemtillverkning 3 procent, internethandel och köp av insmugglad alkohol svarade för 2 procent vardera. Folkölsförsäljningen svarade för 4 procent.

Dessa mätningar startade år 2000 och har pågått kontinuerligt sedan dess. Huvudsyftet är att beräkna den totala alkoholkonsumtionen i Sverige och förändringar mellan olika år. Totalt medverkar ungefär 18 000 personer varje år. Den mest svårbedömda beräkningen gäller naturligtvis den oregistrerade delen. Den baseras sedan år 2020 på både självadministrerade enkätsvar och telefonintervjuer som genomförs kontinuerligt bland 17–84-åringar i Sverige.

can.se

Opioidöverdos kan såväl försämrats som förbättras vid samtidigt amfetaminintag

Den typiska dödsorsaken vid opioidöverdos är den respiratoriska depressionen. Det har under senare år blivit allt vanligare att tillsammans med opioider också intas flera droger och inte sällan är det en komplettering med psykostimulantia (amfetamin, metamfetamin). En amerikansk forskargrupp har undersökt vad som händer respiratoriskt vid intag av opioiden fentanyl tillsammans med amfetamin eller metamfetamin. Som referens användes naloxon.

Naloxon (10 mg/kg) klarade prompt att häva andningsdepressionen som var inducerad av fentanyl.

Vid samtidigt intag av amfetamin eller metamfetamin blev resultatet dubbeltydigt. Först minskade minutvolymen för att vid ökat intag av psykostimulantia drogen blev resultatet det motsatta – andningen ökade. Denna omvända effekt ansåg forskarna beror på de monoaminerga komponenterna i amfetaminet som således mildrar effekten av fentanyl. <https://doi.org/10.1016/j.drugalcdep.2022.109740>

MediaDiplomet

Du har som medlem i Svensk förening för Beroendemedicin möjlighet att påverka vem som ska få årets MediaDiplom. Har du förslag på någon som skriver, filmar, fotograferar, gör TV- eller radioprogram... och tillför bra information inom vårt område utanför de professionella kanaler vi själva besitter — hör av dig med förslag och kort motivering före mitten av augusti till

Svensk förening för Beroendemedicin och ANDTS-psykologerna presenterar stolt en gemensam vetenskaplig konferens

Droger som läkemedel?

Plats: Svenska Läkaresällskapet, Klara Östra kyrkogata 10, Stockholm

Tid: 6 oktober 2023, kl. 09.30 - 17.00

Anmälan: Via hemsidan www.svenskberoendemedicin.se

Kostnad: Medlemmar i Sfb och ANDTS - 1000 kronor, övriga - 1500 kr.
I anmälningsavgiften ingår kaffe och lunch.

Program

09:30 Registrering (Fika/macka)

Vetenskapliga programmet

10:00 Välkommen, introduktion

10:20 **Johan Lundberg:** Aktuell svensk psykedelikaforskning – medicinska aspekter

10:50 **Maria Beckman:** Aktuell svensk psykedelikaforskning – psykologiska aspekter

11:20 **John Marsden:** Psykedelisk behandling av beroendetilstånd

12:00-13:00 **Lunch**

13:00 **Joar Guterstam:** Utdelning av Nordic Drugs stora pris

13:15 **Karin Jensen:** Cannabis som smärtlindring i forskning och medial rapportering

13:45 **Amir Englund:** Cannabinoidernas farmakologi – risker och möjligheter

14:30 **Fika**

14:50 **Johan Wicklén:** Är samhällets syn på cannabis på väg att förändras?

15:20 **Leah Mayo:** Cannabinoider som psykofarmaka

16:00 **Paneldiskussion/debatt**

17:00 Avslut

Medverkande

Johan Lundberg, Karolinska institutet

Adjungerad professor i psykiatri vid institutionen för klinisk neurovetenskap. Hans forskargrups huvudsakliga verksamhet involverar in vivo och post mortem molekyllär hjärnabbildning för att studera patofysiologi och farmakologi av framför allt affektiva sjukdomar. Ett aktuellt projekt studerar effekten av psilocybin på synaptisk densitet. Johan är överläkare och chef för sektionen för affektiva sjukdomar vid Norra Stockholms psykiatri.

Maria Beckman, Karolinska institutet

Doktor i medicinsk vetenskap, legitimerad psykolog och psykoterapeut, specialist i klinisk psykologi. Hon ansvarar bland annat för den terapeutiska komponenten av psykedelikaassisterad psykoterapi i ett pågående projekt för depression.

John Marsden, King's College London

Professor i beroendemedicin. John Marsden är klinisk forskare med inriktning på terapier vid droganvändning (Substance Use Disorder). John är nestor i detta sammanhang med beroendeforskning sedan 1987. Hans forskargrupp inriktar sig på behandlingsmodeller och behandlingsresultat vid beroende. Han är europeisk redaktör för Addiction och har flera andra styrelseuppdrag inom beroendefären.

Karin Jensen, Karolinska institutet

Docent med forskning som fokuserar på smärta och placebo. Med hjälp av olika tekniker för hjärnabbildning, t.ex. funktionell magnetresonanstomografi (fMRI), kan hon kartlägga hur hjärnan bearbetar smärtsignaler samt hur placeboeffekter uppstår. Hennes forskargrupp bedriver forskning på Karolinska Institutet, i samarbete med Program in Placebo Studies på Harvard Medical School.

Amir Englund, King's College London

Doktorsavhandlingen fokuserade på de kognitiva, psykologiska och neurofysiologiska effekterna av cannabinoiderna THC, CBD och THCV hos friska frivilliga. Aktuell forskning rör kliniska försök med CBD mot schizofreni och om högrekoncentration CBD:THC är en säkrare drog än enbart THC.

Johan Wicklén, Sveriges Television

Journalist, författare och prisbelönt reporter vid Sveriges Television. Han bevakar där narkotikafrågor. Johan fick Svensk förening för beroendemedicin MediaDiplom 2017. Han har precis kommit ut med boken *Vi ger oss aldrig* som är en historik över svensk narkotikapolitik och politikernas märkliga kamp för ett narkotikafritt samhälle.

Leah Mayo, University of Calgary

Docent med forskning som fokuserar på utveckling av nya farmakologiska behandlingsmodeller för stressrelaterade sjukdomstillstånd. Hon och hennes forskargrupp är speciellt intresserade av eventuella behandlingsmöjligheter som cannabinoider och psykedelika kan ha.

ANDTS-psykologerna

Den nationella yrkesföreningen för ANDTS psykologer riktar sig till psykologer som yrkesmässigt arbetar med, eller intresserar sig för, ANDTS området. För att bli medlem behöver man också vara medlem i Psykologförbundet. Det finns möjlighet att bli stödmedlem.

Se mer info på hemsidan:

www.psykologforbundet.se/foreningar-och-natverk/nationella-foreningar/andts-alkohol-narkotika-dopning-tobak-och-spel-psykologer/

Svensk förening Beroendemedicin

Är du inte redan medlem - välkommen! Vi är en förening inom Svenska Läkaresällskapet och Sveriges Läkarförbund, men alla - oavsett yrke - som arbetar/forskar inom beroendefältet är välkomna i vår förening. Anmälan gör du på vår hemsida där du också finner allt om föreningen.

www.svenskberoendemedicin.se

Avloppsvatten avslöjar

I Sverige är det enbart amfetamin som toppar den europeiska statistiken

Det europeiska narkotikaorganet EMCDDA har publicerat 2022 års avloppsundersökning, dvs analyserna av avloppsvatten efter narkotika i 104 städer inom unionen (inklusive Turkiet och Norge). Resultatet var vid jämförelse med 2021 såväl plus som minus, mest minus. Allmänt menar undersökarna att ju större städer som undersöktes, desto större var fynden över lag.

De årligen analyserade substanserna är kokain, amfetamin, metamfetamin, MDMA, cannabis och för första gången ketamin.

Cannabis (THC-COOH) är fortsatt den vanligaste drogen med den största utbredningen enligt denna rapport i städer i Tjeckien, Spanien, Nederländerna och Portugal. I 18 av 38 städer noterades en minskning och i 15 en ökning.

Inom EU har det skett en ökning av användningen av ketamin och därför har EMCDDA förordat analys av drogen. Högst noterade analysiffrorna kommer från Danmark, Italien, Spanien och Portugal.

Kokainintaget är främst koncentrerat till städer i Belgien, Nederländerna, Spanien och Portugal. Crack kokain hittades i avloppsvatten i 13 europeiska städer, främst i Amsterdam och Antwerpen.

Sverige är med

Den enda drog där Sverige var bland de med högsta noteringarna

gällde amfetamin. Vi samsades med Belgien, Tyskland, Nederländerna och Finland. Det sågs en nedgång i analyserna för 26 städer, 20 rapporterade en ökning.

Systerdrogen metamfetamin har sedan tradition varit koncentrerad till Tjeckien och Slovakien. Fler länder är nu aktuella. De högsta halterna fanns (förstås) i tre städer i Tjeckien följt av städer i Litauen, Tyskland, Turkiet och Cypern. Nu hittas även höga halter i Belgien, Östra delen av Tyskland och Spanien. Metamfetamin finns även noterat i Danmark, Lettland, Finland och Norge.

MDMA verkar minska i norra Europa medan det finns en liten ökning söderut. Största fynden gjordes dock i Belgien, Tjeckien, Nederländerna, Spanien och Portugal.

De svenska städerna som ingick i undersökningen var Sandviken, Söderhamn och Gävle.

EMCDDA.org

Alkohol-konsumenten inte priskänslig

I Australien har en undersökning visat att höjda minimipriser på alkohol har liten påverkan på inköpen. Det är en snäv undersökning men resultatet kan ge en fingervisning att alkoholkonsumenterna inte är särskilt priskänsliga. En viss påverkan på inköp noterades för den billigaste alkoholen men ingen påverkan på övriga sortimentet. Detta gällde försäljning i alkoholbutiker, när det gällde försäljning inom barer och restauranger noterades ingen påverkan alls.

Drug Alcohol Review <https://doi.org/10.1111/dar.13638>

Alkoholintaget – positiva eller negativa konsekvenser

Närmare hundra collegestudenter i USA ingick i studien. Inklusionskriterium var att man hade rapporterat en hög alkoholkonsumtion (heavy episodic drinking, HED) eller hade upplevt minst en negativ alkoholrelaterad händelse under de senaste två veckorna. Nu undersöktes om negativa konsekvenser (ex. illamående) upplevdes eller positiva konsekvenser (ex. en ny vän). Studenterna rapporterade antal standarddrinkar under totalt 492 dryckeskvällar.

Det visade sig att många negativa konsekvenser kom efter en HED, dvs ≥ 4 för kvinnor och ≥ 5 för män. De negativa upplevelserna blev allvarigare ju större alkoholkonsumtionen blev. Positiva effekter av alkohol upplevdes om konsumtionen höll sig under 4 respektive 5 standarddrinkar.

Alcohol and Alcoholism 2023; 58: 190–197
<https://doi.org/10.1093/alcalc/agac066>

Stipendier att söka för våra medlemmar!

Gå in på vår hemsida under fliken *ansökningar*

Alkoholkonsumtion en riskfaktor för högt blodtryck

Högt blodtryck är den vanligaste påverkbara riskfaktorn för förtida död och för sjukdom i hjärt-kärlsjukdomar.

Hjärt-kärlsjukdom är en samlingsterm för sjukdomar som påverkar hjärtat och blodkärlen. Sjukdomsgruppen är den största orsaken till död och sjukdomar och står för ungefär en tredjedel av alla dödsfall i världen. Det är också den största orsaken till dödsfall i Sverige. Hjärt-kärlsjukdomar orsakar 214 dödsfall per 100 000 personer för kvinnor i Sverige och 328 dödsfall för män. Det motsvarar ungefär 30 procent av alla dödsfall.

Alkoholkonsumtion är en riskfaktor för högt blodtryck. Sambandet stöds av studier av samtliga typer av metoder och är tydligast för konsumtion på mer än 24 gram alkohol per dag (två svenska standardglas). Men resultat från kohortstudier och studier med mendelsk randomisering tyder på att risken kan öka även vid mycket låg konsumtion. Underlaget som visar att

Tron på att "alkohol är bra för hjärtat" är vedertagen i många samhällen. Men översikten av den senaste forskningen i den här rapporten ger stöd för ett annat perspektiv. Tidigare har den påstådda skyddande effekten av alkohol i låga doser på hjärtsjukdomar som stroke och hjärtinfarkt fått stor uppmärksamhet i vetenskapliga och hälso- och sjukvårdskretsar. Den skyddande

Det finns ingen säker nivå på sikt av alkoholkonsumtion när det gäller risk för högt blodtryck och inte heller någon skyddande effekt. Risken stiger med ökad konsumtion även från en låg eller måttlig nivå.

alkohol är en orsak till högt blodtryck är väl utvecklat för män. För kvinnor finns det mindre data men studier med högre kvalitet visar på ett samband i samma riktning som för män.

Forskargruppen visar i sin omfattande litteraturgenomgång att studier tyder på att berusningsdrickande i ungdomen, bland unga vuxna och personer i medelåldern ökar risken för högt blodtryck, både i utgångsläget och flera år senare. Och positivt framkommer att för personer som dricker mer än 24 gram alkohol per dag medför en minskning av alkoholkonsumtionen att blodtrycket sjunker.

Alkoholens roll mindre känd

Rökning, för lite fysisk aktivitet och ohälsosam kost är välkända som riskfaktorer för högt blodtryck bland personal inom hälso- och sjukvården liksom bland allmänheten. Alkoholens roll verkar vara betydligt mindre känd, trots decennier av forskning med starka bevis för kopplingen mellan hög alkoholkonsumtion och högt blodtryck.

effekten är inte underbyggd, vilket bör återspeglas i riktlinjer för alkoholkonsumtion både för allmänheten och för läkare som behandlar högt blodtryck.

Läkares kännedom om vilka förändringar i livsstil som förbättrar hälsan är störst för fysisk aktivitet och att gå ner i vikt. Den är lägst för rökning och alkoholkonsumtion.

Till följd av de senaste forskningsrapporterna har flera länder sänkt sina rekommenderade högstanivåerna av alkoholintag för att minska riskerna för sjukdomsutveckling. Enligt WHO kan alkohol förorsaka upp mot 200 sjukdomstillstånd.

Länder som sänkt gränserna till följd av de senaste rapporterna är USA, Storbritannien, Australien, Nederländerna, Danmark och Kanada. Sverige (Socialstyrelsen) har inte ändrat riktlinjerna utan har kvar de högre.

Rapporten om alkohol och högt blodtryck är den nionde rapporten skriven av en grupp av internationella medicinska forskare och folkhälsoforskare från Kanada, Australien, USA och Sverige. Gruppen träffas varje år för att, utan ersättning, skriva en rapport i ett utvalt ämne som rör alkohol. Från Sverige deltar Sven Andréasson och Frida Dangardt.

Rekommendation från gruppen

■För alla som dricker alkohol är det positivt för hälsan att minska konsumtionen i enlighet med nationella riktlinjer. För ett antal länder innebär det att minska sin konsumtion till som mest 100 gram alkohol i veckan och inte dricka mer än ett svenskt standardglas (12 gram) majoriteten av dagarna och inte mer än två standardglas vid ett och samma tillfälle.

■För alla som dricker alkohol är det viktigt att undvika att dricka 4 eller fler glas vid ett och samma tillfälle, både för kvinnor och män, för att minimera alkoholens inverkan på hälsan, inklusive blodtrycket.

■För de som dricker alkohol och har högt blodtryck, särskilt om blodtrycket inte är under kontroll med hjälp av andra levnadsvanor eller medicin, bör ytterligare minskning av alkoholkonsumtionen övervägas, inklusive försök att avstå helt, för att se om det hjälper för att få blodtrycket under kontroll.

Ett svenskt standardglas innehåller 12 gram ren alkohol. Översatt till cl är ett standardglas (ungefär)

- 12 cl bordsvin
- 33 cl starköl
- 50 cl folköl
- 4 cl starksprit

En flaska bordsvin (75 cl) motsvarar 6 glas, en 3-liters lådvin motsvarar 24 glas.

Cannabis och graviditet

Eftersom det finns en ökad prevalens för cannabisanvändning bland gravida har en forskargrupp undersökt bästa intervention för att minska eller helst avsluta cannabisintag under graviditeten. Bakgrunden är naturligtvis de omfattande negativa effekterna som ses på moderkaka och fostrets utveckling. En studie från Karolinska institutet i samarbete med ett internationellt forskarlag visar att cannabisbruk under graviditeten kan störa utvecklingen av fostrets hjärna med risk för långvarigt kvarvarande effekter efter födseln.

Den här refererade rapporten är en översiktsstudie som utgår från tidigare publicerade rapporter. Totalt fördjupade man sig i 9 välgjorda studier. Resultatet blev att det var en rejäl arsenal behandlingsalternativ som försökts för att få den gravida att eliminera sitt cannabisintag.

De mest effektiva metoderna var MI (Motiverande Intervjuer), KBT (Kognitiv Beteendeterapi) samt MET (Motivationshöjande behandling). Forskargruppen framhöll i sin konklusion att de två förstnämnda fungerade bäst.

Den kanske viktigaste sammanfattningen var att det finns ett mycket stort behov av högkvalitativa studier som fokuserar på denna grupp. Ett förslag från forskargruppen är att se över möjligheterna att hitta rätta metoder för datorbase-rad intervention.

Journal of Addiction Medicine. 17(1):47-53, January/February 2023.

Hos alkoholberoende åldras hjärnan fortare

Vid magnetröntgenstudier framkommer att hjärnan åldras snabbare för individer med alkoholberoende (AUD). Detta menar en forskargrupp kan vara en anledning till åldersrelaterad demens.

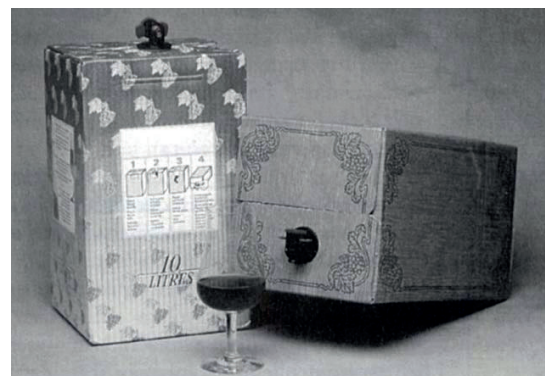
Det är longitudinella fynd som visar på ett accelererande åldrande för vissa selektiva hjärnstrukturer i frontala cor-

tex hos såväl män som kvinnor med AUD. Därtill ses ett för tidigt åldrande inom de hippocampala och talamiska volymerna.

Dessa fynd kan vara orsak till den kognitiva och minnesstödande försämringen som blir följden av den morfologiska förändringen som ökar med stigande ålder.

<https://doi.org/10.1016/j.alcohol.2022.06.002>

Förpackningsrevolution för vin

Rymliga förpackningar för vin var ett problem. Vinkrusen kunde innehålla cirka 2,25 liter vin men väl uppkorkade var det svårt att bevara smaken en längre tid. Att tömma kruset under en seans var inte att rekommendera. Därför blev det en förpackningsrevolution när bag-in-box introducerades på vinmarknaden.

Själva boxen uppfanns 1955 av den amerikanske kemisten William Scholle, men han tänkte inte på vin utan en säker transport för batterisyror. Dessa syror tänkte inte Tom Angove i Australien på – hans låda med vin innehöll 4,5 liter. Bag-in-box för vin var född. Dock var systemet inte fulländat förrän 1970 då lådan förseddes med en tappkran som inte fick luft som baksug vid vintappningen.

Nu kunde lädvinet efter öppnandet stå länge. Konsumenten kunde tappa upp ett glas eller två och vinet som var kvar förblev drickbart i veckor (om hen inte tullade för ofta på bytten).

Systembolaget i Sverige var länge emot bag-in-box. Den ansågs uppmuntra till ökad alkoholkonsumtion. Den godisförtjuste systembolagschefen Gabriel Romanus sa i en DN-intervju 1985 att boxarna var nog en bra idé för restaurangerna, men sämre för vanliga konsumenter.

Spendrups lanserade första bag-in-box-vinet den 26 november 1996. Det gick lite trögt i början men marknadsandelarna steg successivt. Sedan mitten av 00-talet har boxarna mer än 50 procent av vinmarknaden. Idag är det runt 103 miljoner liter vin (50,5%) som Systembolaget säljer i boxar.

Från början innehöll boxarna enklare bordsviner men numera tillhandahålls ärgångsviner av högre kvalitet.

Samma utveckling har skett i ursprungslandet Australien, men sedan ett knappt decennium har vinflaskorna åter tagit marknadsandelar. Idag är det ungefär 25 procent av vinet i Australien som säljs i bag-in-box.

<https://australianfoodtimeline.com.au>
Systembolaget.se

Metadon Nordic Drugs anses innehålla mycket socker.

Det tar vi med en nypa salt.

Metadon Nordic Drugs är framtagen i nära samarbete med vården. Fokus har varit patientens säkerhet. Därför har vi tillsatt socker i metadonlösningen. På så sätt skapas en ofysiologisk hög osmolalitet som kan orsaka smärta om lösningen olyckligtvis ges parenteralt¹. Sockerhalten är dock inte högre än vad som finns i en banan.

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 70, 80, 90, 100, 110, 120, 130, 140, 150, 160, 170, 180, 190 och 200 mg

Att finna rätt dosering för varje enskild patient och tillfälle är en utmaning. Med Metadon Nordic Drugs underlättar vi denna procedur med att erbjuda marknadens bredaste sortiment. För säkerhets skull har varje styrka en unik färgkod.

STOR BESPARINGSPOTENTIAL MED 7-PACK

Genom att förskriva Metadon Nordic Drugs 7-pack i stället för singelpack kan ni med gällande priser spara upp till 15 000 kr per patient och år!²

1. Klement W, Arndt J.O. British Journal of Anaesthesia 1991; 66: 189-195

2. www.fass.se

❖ **Beroendeframkallande medel. Iakttag största försiktighet vid förskrivning av detta läkemedel.**

Metadon Nordic Drugs (metadonhydroklorid) är ett medel vid opioidberoende (ATC kod: N07BC02). Metadon Nordic Drugs ingår i förmånen. Indikationer: Underhållsbehandling till opioidberoende patienter parallellt med medicinsk och psykologisk behandling och social rehabilitering. Dosering: Ett kriterium för behandling med metadon är att patienten deltar i ett "metadonprogram" med läkemedelsassisterad rehabilitering av läkemedelsmissbrukare som godkänts av behörig myndighet. Endast för oral administrering. Läkemedlet får ej injiceras. Dosen måste anpassas för varje enskild patient. Sortiment och gällande pris: www.fass.se. Senaste översyn av produktresumé: 2020-07-22. Nordic Drugs AB · Tel 040-36 66 00

**METADON
NORDIC DRUGS**

Behandling med LARO räddar liv

Uppföljning och utvärdering av LARO-vård – ny klassificering av opioidberoende ett viktigt verktyg

Text: Helena Grundström

Överlevnaden är mer än 99% för patienterna i LARO-behandling som registreras i kvalitetsregistret Bättre Beroendevård. Men hur ska vi arbeta vidare med uppföljning och förbättringsarbeten för att erbjuda patienterna den bästa möjliga vården?

Vid årsskiftet gjorde Socialstyrelsen en ändring när det gäller klassificeringen av opioidberoende. Från att det tidigare endast funnits en diagnoskod för opioidberoende har den nu delats in i fem undergrupper, som beskriver beroendet. Vad är vinsten med denna förändring?

Med den nya indelningen får vi bättre förutsättningar att hjälpa patienterna, menar Mikael Sandell, överläkare på PRIMA och specialist i psykiatri och beroendemedicin. Patienterna vi möter på LARO-mottagningarna är långt ifrån någon homogen grupp. Här finns allt ifrån hemlösa med aktiva substansbruk till högt uppsatta företagsledare. Självklart ser deras behov och förutsättningar olika ut, och med hjälp av de nya diagnoskoderna har vi bra stöd för att ta fram differentierade, individanpassade vårdinsatser och behandlingsmål. Vi kan skraddarsy behandlingen på ett annat sätt.

Även kontrollfunktionen blir enklare med den nya diagnosindelningen. De olika grupperna kräver olika grader av kontroller som kan variera kraftigt, från dagliga besök till årskontroller.

När patienterna registreras med en specifik diagnoskod i kvalitetsregistret, blir det också enklare att följa upp de olika undergrupperna separat. Till exempel kan man konstatera att överlevnaden för patienter i LARO-behandling är hög - 99,4 % av kvinnorna och 98,9 % av männen efter ett år i behandling. Men hur fördelar den sig över de olika grupperna? Och hur kan man använda sig av dessa data i planeringsarbetet?

Ny rapport för LARO-vården

En annan nyhet för LARO-enheter som är anslutna till Bättre Beroendevård är att det snart är möjligt att ladda ned en specifik rapport för enheten. Med ett knapptryck kommer inloggade

användare på plattformen INCA kunna ta fram en färdig PDF-rapport över enhetens vård. Utöver statistik kommer rapporten att innehålla vägledande material, som kan vara särskilt användbart för de enheter som vill komma igång med uppföljning och förbättringsarbete.

Mikael Sandell har varit med och tagit fram underlaget för rapporten. Han menar att den med fördel kan användas vid enhetens planering framåt av vården och förbättringsarbeten.

Det är nu när det är så enkelt att få det här materialet i handen som vi verkligen kan börja arbeta med det i praktiken. Och det kan användas i många led – av beställarorganisationen, vid kliniska förbättringsarbeten och vid utbildning.

För att rapporterna ska ge tillförlitligt material gäller det att enheterna runt om i landet fortsätter att registrera. Täckningsgraden för LARO i Region Stockholm uppgick förra året till 95 %, vilket betyder att data för denna region har hög tillförlitlighet. För resten av landet arbetar registret aktivt med att få fler enheter att ansluta sig. En rad aktiviteter för att nå ut till enheterna pågår, både för att informera om hur man ansluter sig till registret och börjar registrera, och hur man sedan på ett enkelt sätt tar ut lättöverskådlig statistik.

En viktig faktor när det gäller täckningsgraden är att få fler regioner att komma igång med direktöverföring. Bättre Beroendevård har arbetat med att göra registret bättre anpassat till inhämtning av strukturerade data från journalsystemen och på så sätt underlätta för direktöverföring. Från att samtliga registreringar i Bättre Beroendevård skett manuellt, görs nu majoriteten av registreringarna i Region Stockholm och Region Skåne via överföring, och fler regioner är på gång.

Spännande följa utvecklingen

I nom LARO-vården går utvecklingen snabbt framåt med bland annat nya beredningsformer. Just när nya former av behandling införs är det extra angeläget med noggrann uppföljning.

Det finns nu en ny beredningsform för buprenorfin, depåinjektioner som ges antingen en gång i veckan eller en gång i månaden. Att kunna få läkemedel på detta sätt gör stor skillnad för de som tidigare behövt komma in varje dag. Och sammantaget gör det att vårdtillgängligheten ökar och köerna minskar. Men man vill även kunna följa upp mer i detalj: Vilka patientgrupper har störst nytta av den nya beredningsformen? Kommer den att påverka dödligheten för de som har ett aktivt bruk? Hur påverkas livskvaliteten, kommer det att leda till att fler kommer i sysselsättning i form av arbete eller studier?

Det blir spännande att följa hur det här kommer se ut för de olika grupperna enligt Socialstyrelsens nya diagnosindelning. Påverkas de med aktivt bruk, i tidig remission eller långvarig remission olika? Med de nya ICD-10-koderna kommer vi att kunna följa patienternas återhämtning från aktivt beroende genom data från Bättre Beroendevård.

Faktaruta

F11.2C

Opioidberoende, aktiv droganvändning

F11.2D

Opioidberoende, tidig fullständig remission

F11.2E

Opioidberoende, långvarig partiell remission

F11.2F

Opioidberoende, långvarig fullständig remission

F11.2X

Opioidberoende, ospecificerat

Svensk förening för Beroendemedicins styrelsemöte i februari

Nytt LARO-nätverk har startat

På initiativ av Björn Johnson och Andrea Capusan med föreningen som pådrivande genom ordföranden har ett professionellt nätverk nu ånyo etablerats till vilket hundratalet personer redan anslutit sig. Närmaste planering är en LARO-konferens som Socialstyrelsen ska stå bakom ekonomiskt.

Transportstyrelsen har förhört sig om rekrytering av en specialistläkare med beroendekompetens. Inom styrelsen är det inte någon som har möjlighet att ta sig an uppdraget. Däremot erbjuder sig föreningen att förmedla arbetet till möjliga intresserade via BULLETIN (se nedan).

En ny kurs i METIS-format har tagits fram av bland andra Hans Ackerot och Joar Guterstam. Första kurstillfället kommer under hösten 2023.

LARO-utbildningen har fått en smärre förändring. Materialet har uppdateras och kondenserats för möjlighet att genomföra endags-utbildning. Mindre ändringsförslag tas upp som tillägg av nya remissionskoder samt information om det nya LARO-nätverket.

Studiebesöket i Norge och den vetenskapliga konferensen i höst diskuterades. Aktuell information om båda arrangemangen finns i BULLETIN och på hemsidan. Här anmäler man sig även till konferensen.

Medlemstidningens utformning diskuterades: enbart som nättidning eller också i pappersformat. Den 34:e årgången kunde bli den sista i pappersversion, men styrelsen menar att det är ett stort värde i att behålla papperstidningen tills vidare. Det kan finnas anledning att fundera på olika möjligheter att vidga läsekretsen, exempelvis genom att förmedla exemplar till olika beroendeenheter.

Transportstyrelsen söker expertläkare inom beroendespecialiteten

Uppdraget som expertläkare innebär dels att vara stöd vid ärendehandläggning vid ansökningar i samband med körkort (2-5 ärenden per år), dels vara del i det pågående föreskriftsarbetet av de trafikmedicinska kraven om substanser som påverkar förmågan att få ha körkort. Transportstyrelsen behöver hjälp vad gäller de medicinska delarna i regelarbetet. Arbetet förväntas pågå under två år. Arbetet tar uppskattningsvis cirka 50 timmar per år.

Utförligare information om arbetsuppgifterna får du via inkop@transportstyrelsen.se. Hit lämnar du också intresseanmälan. Hör av dig före 31 maj

CAN:

En undersökning om unga, medier och känsliga frågor

Undersökningen under rubriken "Vem kan man lita på?" genomfördes under våren 2022. Det var tusen personer som var födda 2006 (16 år) och 2004 (18 år) som intervjuades.

Under rubriken känsliga frågor var bl a hur dessa minderåriga, om önskan finns, får tag på alkohol.

Ur mediasynpunkt noterades att nästan nio av tio använde sig varje vecka av den sociala medieplattformen Snapchat. Detta var den vanligaste plattformen även om andra också användes, varför den totala veckoanvändningen var 98 procent och den dagliga 94 procent. Här kommer också alkohol in i bilden.

Hur få tag i alkohol?

46 procent av de svarande i undersökningen berättade att de druckit alkohol under det senaste året. Det var 33 procent av 16-åringarna och 58 procent av 18-åringarna. Det är något lägre än i den senaste skolundersökningen (36 resp 67 procent).

Om du som inte får inhandla alkohol ändå skulle vilja dricka alkohol, hur skulle du skaffa den? Det vanligaste svaret var att fråga syskon eller annan nära släkting som fyllt 20. Ett alternativ var att

fråga pojkvän, flickvän, partner, kompis eller kompisens syskon, dvs någon som fyllt 20. Det var också några som frågade sina föräldrar eller vårdnadshavare.

Om man inte har åldern inne för att kunna köpa alkohol men skulle vilja ha och ovanstående alternativ inte finns, hur gör du då, undrade can-utfrågarna.

- 31 procent skulle fråga annan vuxen (langare) som köper ut eller säljer
- 45 procent skulle avstå från att skaffa alkohol

Langaralternativet var vanligare bland pojkar. En grupp på 16 procent av de tillfrågade angav att de handlat på så kallade hinkkonton. Med ett hinkkonto menas en olaglig försäljning av alkohol via privata konton på sociala medier. Dessa kontors syfte är att sälja alkohol till minderåriga. Det är framför allt via Snapchat och Instagram som försäljningen sker, men även de andra är iblandade (Facebook, Flashback, Pinterest, TikTok m fl).

Hela rapporten finns på www.can.se

Den dödligaste drogen

"Fentanyl is the single deadliest drug threat our nation has ever encountered," /DEA

Fentanyl är en farsot spridd över hela USA - problem i 50 stater.

Bättre Beroendevård i medvind

Bättre Beroendevårds årliga möte introducerades av dess ordförande (registerhållare) professor Johan Franck. Det stora deltagarantalet via internet återspeglade säkerligen det uppsving som registret noterat under senaste året. Bättre Beroende är ett kvalitetsregister (en databas) för den specialiserade beroendevården inom psykiatrin. Registret ägs av beroendevården i landet.

I och med en rationell och inte minst professionell uppbyggnad som gett ett användarvänligt register har nu detta blivit allt större och idag omfattar det mer än 53 000 patienter. Vissa regioner kan överföra data till registret direkt från journalen, fler sjukhus är på väg att klara detta. För närvarande fungerar registreringen via ICD-10-diagnoser smärtfritt men det kan bli problem när Sverige nästa år går över till ICD-11. Härje Widing, statistiker och dataansvarig, arbetar på möjligheten att genomföra en smidig övergång.

En adekvat fråga från publiken var Socialtjänstens roll. Varför är den inte med i registreringen? Professor Jeanette Westman, biträdande registerhållare, beklagade detta men påpekade att det inte är möjligt ur legal synvinkel. Socialtjänsten får inte upprätta kvalitetsregister.

Standardiserad vård

Överläkare Victor Lindfors beskrev vikten av att ha en standardiserad vård med en kunskapsstyrning som bas. Det är här Bättre Beroendevård kommer in i bilden med elva kvalitetsindikatorer som är bakgrunden till registrering i databasen.

Utan en standardisering och implementering blir det stora olikheter i patientarbetet – patienten får inte den bästa behandlingen, ibland till och med en felaktig behandling. Behandlingsstrategierna skiljer sig stort mellan regioner och till och med inom samma region.

Detta är ett stort problem inom det nuvarande sjukvårdssystemet för patienter med skadligt bruk eller beroende, något som Anders Printz tog upp i sitt inlägg. Vissa regioner har utmärkt utbyggd vård för denna patientgrupp, några regioner har ingen alls(!).

Anders Printz, beroendevårdens oerhört kunnige utredare, gjorde en intressant exposé över beroendevårdens utveckling sedan missbruksutredningen 2011. Han menade att denna utredning startade en viktig process som lett fram till flera betydelsefulla framsteg inom beroendevården. Som exempel nämnde han att vi fått en egen specialitet. Beroende är en sjukdom – något som inte längre ifrågasätts i någon större omfattning utom inom vissa udda områden (ex. sociologiska institutioner).

Beroendevårdens utveckling

Anders Printz har tämligen väl på fötterna när han jämför beroendesjukdom med alla andra sjukdomar – här diskuteras inte om sjukdomen ska höra hemma inom sjukvården eller socialtjänsten! Det är

En viktig del för en evidensbaserad LARO-behandling är den utbildning som Svensk förening för Beroendemedicin förmedlar över hela landet. Se BULLETIN 1/2023:15.

bara inom beroendevården detta skett. Från Svensk förening för Beroendemedicin hoppas vi detta är ett avslutat kapitel.

Överläkare Mikael Sandell hade avslutningsvis ett framtidsperspektiv för landets LARO-behandling. Idag är det ungefär 30 procent av de opioidberoende som är under behandling. Hur ska vi nå ännu fler?

Det finns ingen genväg utan allt handlar om tillgänglighet. Enligt Socialstyrelsen definieras tillgänglighet i termer som väntetider, öppettider och tidsavstånd, förtroende, bemötande, egenavgifter, delaktighet och förmåga att förstå information från hälso- och sjukvården.

En viktig del i inklusionen av patienter är den utveckling av farmakologisk behandling som skett under senaste decenniet. Nu finns det inte bara två effektiva substanser, metadon och suboxon, utan även varianter av dessa. Den senaste behandlingen att erbjuda patienterna är depå-behandling med suboxon. Här refererade Mikael Sandell till den undersökning som Björn Johnson och medarbetare genomförde förra året. Depåbehandling har många fördelar men det finns också nackdelar (Subst Abuse Treat Prev Policy. 2022 May 25;17(1):40).

Förstahandspreparat?

Finns det något förstahandspreparat? Mikael Sandell:

— Ja, om det finns ett allvarligt bensodiazepinberoende samtidigt med opioidberoendet då är det suboxon som gäller, annars står det fritt för patienten att välja.

En viktig diagnostisk nyhet är möjligheten att differentiera patientgruppen och därmed spegla verkligheten bättre. Enligt nya tilläggsbokstäver inte bara kan utan skall patienten diagnostiseras som

- Aktiv användare av substansen (F10-9).2C
- Tidig fullständig remission (F10-9).2D
- Långvarig partiell remission (F10-9).2E
- Långvarig fullständig remission (F10-9).2F
- Ospecificerad (F10-9).2X

Slutbetänkande för samsjuklighetsutredningen

SAMORDNING OCH EN SAMMANHÅLLEN VÅRDKEDJA

LVM ska upphöra och institutionsplacering ersättas med psykiatrisk vård och en sammanhållen vårdkedja

Samma dag som samsjuklighetsutredningen lämnar sitt slutbetänkande till regeringen sammanfattar utredningsgruppen vad man kommit fram till i en artikel på DN DEBATT.

Bakgrunden till denna utredning är en tv-dokumentär om en ung kvinna som på kort tid träffade en rad vårdkontakter, utan helhet och sammanhang. Efter en uppvaktning fick de först socialutskottet, och senare en enig riksdag, att kräva att frågan skulle utredas. Till särskild utredare utsågs Anders Printz, som just avslutat huvuddelen av Samsjuklighetsutredningen¹) och fick nu detta tilläggsuppdrag.

Tilläggsdirektivet som nu presenterats ger förslag till förändring och förbättring av tvångsvården (LVM och LPT) för personer med skadligt bruk eller beroende. Målsättningen är att göra den mer flexibel och ge säkrare vård.

Anders Printz:

— Det är en omfattande reform som föreslås varför vi anser att den ska genomföras stegvis under en femårsperiod. Medarbetare, patienter och anhöriga måste inkluderas i utvecklingsarbetet.

Utredarna menar att all behandling av skadligt bruk eller beroende ska vara en fråga för regionernas hälso- och sjukvård. Det blir en sammanhållen behandlingsinsats och bollandet mellan region och kommun kommer därmed att upphöra. Med andra ord, beroendesjukdom ska följa samma princip som annan hälso- och sjukvård. Svensk förening för Beroendemedicin har länge framhållit detta som en självklarhet.

Svårare att genomföra kan vara att vården av patienter med skadligt bruk eller beroende ska samordnas mellan psykiatri och beroendevården. Svensk förening för Beroendemedicin har länge efterlyst denna samverkan men har många gånger stött på patrull från psykiatri.

Socialtjänsten kommer inte att bli utan arbetsuppgifter. Dess insatser ska inriktas på att stärka den

enskildes resurser och funktionsförmåga. Tillsammans med regionen ska den vara skyldig att bedriva en samordnad vård- och stödverksamhet.

LVM skrotas, LPT och LOB förnyas

LVM (Lag om vård av missbrukare i vissa fall) ska enligt utredningens förslag upphöra och institutionsplacering ersättas med psykiatrisk vård och en

Anders Printz:

Socionomer, sjuksköterskor och andra viktiga yrkesgrupper måste sitta under samma tak och åka i samma bilar.

sammanhållen och personcentrerad vårdkedja. Två tredjedelar av individer som tvångsvårdas enligt LVM på grund av skadligt bruk eller beroende har tidigare fått psykiatrisk vård, men på de statliga institutionerna som ansvarar för tvångsvården idag finns otillräckliga behandlingsinsatser. Utredningen tar upp fler viktiga synpunkter på varför LVM-vården ska utsträmmas.

Tvångsvård (LPT – Lagen om psykiatrisk tvångsvård) ska förhindra dödsfall och allvarlig sjukdom och lagen är tillämplig endast om de två kriterierna allvarlig psykisk störning och allvarligt skadligt bruk eller beroende är uppfyllda.

All sluten tvångsvård ska ske på en sjukvårdsinrättning och sjukvården har huvudansvaret. Denna vård ska också individualiseras och inte som nu schabloniseras (för LVM vanligen 6 månader).

Socialminister Jakob Forssmed:
Det är ett viktigt arbete som utredarna nu genomfört för att förbättra situationen för denna utsatta grupp.

Anders Printz

Tvångsvården (hellydgnsvård med tvång) behöver få en kraftfull förändring varför utredarna anser att det behöver tas ett starkare nationellt ansvar för tvångsvården. Därför föreslås att en kommission för en trygg, meningsfull och rättssäker tvångsvård inrättas vid Socialstyrelsen.

För individer omhändertagna enligt LOB (Lag om omhändertagande av berusade personer m.m.) föreslår utredningsgruppen en tydligare ansvarsfördelning mot sjukvården såvida inte en polisiär insats krävs. Det betyder ett närmare samarbete mellan sjukvård och polis, som nu har huvudansvaret. Varje år tas ungefär 35 000 personer om hand av polisen enligt LOB.

Förutom insatserna för brukargruppen har utredarna också påpekat svårigheter med de stora regionala skillnaderna som i nuläget omöjligt kan tillgodose denna patientgrupp enligt utredningsförslagen. Det kräver såväl ekonomisk kompensation som kun-

skapsuppgradering. Utredarna har räknat på penningomfördelningen. Från kommuner och stat behövs ett tillskott till sjukvården på ungefär 1,5 miljarder kronor. Sammantaget framhåller utredaren att den föreslagna omstruktureringen är samhällsekonomiskt lönsam och ger ett bättre omhändertagande för individen.

Socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall vill inte föregripa remissinstanserna men påpekade efter utredarens sammanfattande dragning²⁾:

— Detta är en omfattande utredning som kommer att ligga till grund för viktiga förändringar för denna utsatta grupp.

Den förtjänstfullt genomförda samsjuklighetsutredningen leddes av särskilde utredaren Anders Printz och utredningssekreterarna Ewa Gustafsson, Linda Hindberg och Sara Lundgren.

¹⁾ Se BULLETIN 2022 Nr 1 och Nr 2

²⁾ Regeringskansliets pressträff 31 jan 23

Från delar till helhet. Tvångsvården som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja. SOU 2023:5 DN DEBATT 31 januari 2023

Riskkombination: barndomstrauma, mental sjukdom och opioidberoende

Det är två komponenter som kan öka risken för opioidberoende: trauma i barndomen och mental sjukdom. En nyligen publicerad studie redovisar om patienter med dessa två entiteter påverkar agonistbehandling vid opioidberoende och kontakt med rättssystemet.

I studien deltog 1482 individer i Sydney som erhöLL agonistbehandling (OAB) mellan 2004 och 2008. Data sammanställdes från journaler och de uppgifter som aktualiserades var barndomstrauma, depression, panikångest, posttraumatiskt stressyndrom (PTSD), borderlinepersonlighet, antisocial personlighetsstörning (ASPD) och samtidig beroendediagnos.

Resultatet enligt författarnas sammanfattning.

Vid uttalat trauma i barndomen och

- antisocial personlighetsstörning var det mindre sannolikt att individen anslöt sig till OAB
- depression var det större sannolikhet att individen anslöt sig till OAB oavsett när i opioidberoendet
- panikångestsyndrom, PTSD, borderlinepersonlighet var det mindre tid i OAB
- PTSD, APSD och flera beroendediagnoser ökade risken för att hamna i kriminalitet

Det fanns för gruppen ingen signifikant koppling till mortalitet.

Resultaten kan tala för att barndomstrauma och mental sjukdom ökar risken för negativt utfall vid behandling och i sociala situationer för individer som också har ett opioidberoende. Detta bör tas hänsyn till vid behandling av opioidberoende.

<https://doi.org/10.1016/j.drugalcdep.2022.109734>

DU NÅR OSS Rätt och Lätt

via vår hemsida.

1. www.svenskberoendemedicin.se
2. Fliken Kontakt och välj
3. a) Generella frågor
- b) Medlemsfrågor
- c) Bulletin

Du når snabbt rätt person inom styrelsen.

Kraftfull ökning av opiumodlingarna i Myanmar

Sedan militären tog över makten i Myanmar den 1 februari 2021 har situationen för befolkningen blivit förvärrad och den politiska och ekonomiska utvecklingen härefter har varit kaosartad. Enligt senaste UNDOC-rapporten från landet har det även skett en kraftfull ökning av opiumodlingarna och även produktionen av de narkotiska produkter vi benämner Nya Psykoaktiva Substanser (NPS). Bakgrunden till denna ökning menar UNODC är landets prekära ekonomiska situation.

Myanmar är det andra största producentlandet av opium i världen, strax efter Afghanistan.

För 20:e året har UNODC¹⁾ gjort en avancerad lägesrapport för 2022 års produktion av opium med inriktning på vallmodling och opiumproduktion. Metodologiskt är det som tidigare genom analys av satellitbilder och undersökningar så långt det varit möjligt med fysiska mätningar på fälten i landet.

Årets undersökning visar på en substantiell ökning av odlingsarealerna jämfört med tidigare år. Utredarna uppskattar nu landets totala odlingsområde till 40 100 hektar, vilket är en 33-procentig ökning jämfört med förra mätningen (2021).

Ser vi årets produktion i vikt är den 88 procent större än förra året, dvs upp emot 1 200 ton. Den tidigaste högsta uppmätningen är från 2013 och då var det 870 ton. Ekonomiskt är det stora summor som inte minst landet får in (militärjuntan styr sannolikt alla produktionsled). I år räknar UNODC med en intäkt på 2 miljarder US dollar (upp emot 3 procent av Bruttonationalprodukten).

UNODC ser inga tecken på en minskning av opiumodlingarna. Det är och kommer sannolikt ett bra tag framöver vara den fattiga jordbruksbefolkningens sätt att överleva. De får för stunden bra betalt vid försäljningen av sitt opium och har fördubblat sin inkomst jämfört med föregående år.

Ett tämligen nytt inslag i Myanmars kriminella droghantering är en ökande produktion av de syntetiska nya psykoaktiva drogerna. Detta har naturligtvis med den internationella marknaden att göra – opium/heroin-bruket är i stora delar av världen nedåtgående medan NPS har ökande efterfrågan. Det är framför allt metamfetamin som produceras i Myanmar.

Dock är denna nya droghantering klart underordnad landets opiumproduktion, såväl volymmässigt som ekonomiskt. Det finns nämligen en nygammal marknad som vaknat till liv och expanderar inte bara i Myanmar utan i det tidigare opiumbältet kring Mekongfloden. Avnämaregrupperna ökar nu i de asiatiska länderna inklusive Australien, Nya Zeeland, Japan och Sydkorea liksom i Indien och Bangladesh.

Marknaden i denna region beräknades 2019 omsätta över 10 miljarder US-dollar.

¹⁾ FN:s organisation för droger och kriminalitet (UNODC) har varit verksam i två decennier och hjälper världens länder för att få en säkrare tillvaro från droger, organiserad kriminalitet, korruption och terrorism.

International Society for Addiction Medicine (ISAM)konferensen 2022: Addictions in a pandemic reality: Building Resilience

ÅRETS ISAM-KONFERENS HÖLLS I MALTAS VACKRA HUVUDSTAD VALLETTA I OKTOBER 2022.

Omfattande program: från Darknet till minnesstörningar vid cannabismissbruk

Ön Malta bär sitt namn efter det grekiska ordet Melita (honung) utifrån färgen på stenen som använts till att bygga på ön. Hela Valletta lyser i honungsgult både när solen går upp och i kvällsljuset.

Deltagare från hela världen

ISAM konferensen samlade deltagare från hela världen, och konferensen täckte extremt breda ämnen, från Darknet till störning av anterograde minnen vid Cannabismissbruk, och från användningen av nya psykotropa ämnen i psykoterapi till en överdos-bot i St. Petersburg. Mycket fokus lades på Covid pandemin och dess följder, men även gräsrotlösningar som utdelning av mat och hygienartiklar tillsammans med LARO-doser, öppnande av nya lågtröskelboenden för att undvika trängsel, vilket i sin tur resulterade i mindre aggressivitet och våld, och mobila team för utdelning av rena injektionsverktyg och LARO-mediciner. Lösningar fick improviseras fram i all hast och vissa har permanentats då de visat sig effektiva.

Nya rön täckte underhållsbehandling av amfetaminberoende med hjälp av olika centralstimulantia (oftast metylfenidat eller lisdexamfetamin).

Några höjdpunkter

Deltagarna från Solstenen¹⁾ i Skåne, Charlotte Gedeon och Annika Nyström framhåller några höjdpunkter:

- **Antti Mikkonens** (Finland) föreläsning om Switch från Metadon-Buvidal utan nedtrappning enligt Addiktum metoden (en vidareutveckling av "the bernese method" med microdosering av buprenorfin vid bibehållen metadondos tills bytet är genomförd)
- **Nick Lintzeris** (Australien) föreläsning om behandling av smärta hos LARO-patienter: Täta on-top opioider (aggressive treatment) med kontroll av andning, ingen utsättning av buprenorfin rekommenderas, Depotbuvidal fungerar tillfredsställande för smärtpatienter, kombineras gärna med icke-farmakologiska insatser
- **Michelle Lofwall** (USA) föreläste om Depotbuprenorfin (LADB) och graviditet: Buprenorfinet är inte problemet utan oron gäller lösningsmedlet (samma, NMA, för båda månadsberedningar, dvs Buvidal och Subutex Depot, motsvarande etanol för Vecko-Buvidal). Lösningsmedlet peakar inom första dygnet efter injektion. Ammande patienter bör därför pumpa och kasta mjölken 1:a/ev 2:a dygnet efter injektion. Det verkar vara säkert att ge LADB under graviditet med tanke på stabila blodkoncentrationer men nyttan bör alltid överstiga riskerna.
- **Naltrexon-behandling** av opioidberoende som används en hel del i Norge som alternativ till LARO.

Charlotte Gedeon och Annika Nyström i Valette, Malta, på årets ISAM-möte. Foto: Privat.

Utvecklingen av Beroendemedicin som egen specialitet jämfördes mellan länderna med målet att utveckla ett specifikt beroendemedicinskt curriculum.

Nästa ISAM konferens äger rum i november 2023 i Marakshesh, och deltagande rekommenderas varmt!

¹⁾ Solstenen är en LARO-mottagning i Lund som arbetar på uppdrag av Region Skåne. Mottagningen har varit igång sedan 2014.

Se även BULLETIN 1/2023 s. 5

Text: Charlotte Gedeon

Verksamhetsberättelse 2022

Efter föreningens ordinarie föreningsmöte, som hölls i Stockholm den 26 november 2021 har styrelsen under 2022 haft fyra ordinarie styrelsesammanträden (beslutsförmåga) under följande datum; digitalt den 2 februari samt i Stockholm den 5 maj, 26 augusti och 25 november. Därutöver har det under året tillkommit kontinuerlig mail- och telefon-korrespondens i förekommande fall.

Huvudinriktningen för föreningens och styrelsens arbete har under verksamhetsåret varit att:

- diskutera och planera föreningens framtida verksamhet och inriktning. Fokus har fortsatt varit utbildning, vetenskap och kvalitetsutvärderingar med inriktning mot en bibehållen särart och kunskap inom beroendefältet med breda kontaktytor mot andra etablerade specialiteter.
- delta aktivt i samhällsdebatten kring beroendemedicinska frågor
- ingående diskutera inkomna remisser samt förfrågningar inför avgivande av sektionens svar.
- ha regelbunden informationskontakt med medlemmarna genom föreningens skrift Bulletin och den egna hemsidan (www.svenskberoendemedicin.se).
- fortsatt arbeta med frågor gällande specialistutbildning inom beroendemedicin.
- delta i nationella och internationella samarbeten inom det beroendemedicinska fältet.

Föreningen har två permanenta utskott, ett för utbildning och ett för vetenskap. Föreningens ekonomi är god.

Remisser

Föreningen har till Socialdepartementet och Svenska Läkaresällskapet (SLS) besvarat remiss av betänkandet, En möjlighet till småskalig försäljning av alkoholdrycker (SOU 2021:95)

Föreningen har till Socialdepartementet, Svenska Läkaresällskapet (SLS) och Sveriges läkarförbund (SLF) besvarat remiss av betänkandet, Från delar till helhet - en reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet (SOU2021:93).

Medlemsaktivitet

Sammanlagt har Svensk förening för beroendemedicin inför föreningsmötet 2022 totalt 356 medlemmar. Föreningen har under året registrerat 31 nya medlemmar och två medlemmar har lämnat föreningen. Förutom hedersmedlemmar så har 256 medlemmar betalat medlemsavgiften och av övriga inväntas svar.

Kontakten med medlemmar sker huvudsakligen genom medlemsskriften Bulletin som utkommer med fyra nummer per år samt genom den egna hemsidan www.beroendemedicin.se. För att

möjliggöra produktion och administrering av medlemsbladet samt hemsidan på internet, har annonsintäkter inkommit från Accord Healthcare, Alkohol och Narkotika, Camurus, dne pharma, Gilead Sciences, Indivior, Nordic Drugs AB, Unimedica Pharma AB.

Årets stipendier/utmärkelser

Svensk förening för beroendemedicin har tilldelat MediaDiplomet 2022 till Lars Lerin. Svensk förening för beroendemedicin har, i samarbete med Indivior och Abcur, förmånen att årligen utdela Jörgen Engel stipendium på 10 000 kronor. Stipendiekommittén har till årets stipendiat utsett Esi Domi.

Svensk förening för beroendemedicin har, i samarbete med Nordic Drugs, förmånen att årligen utdela Nordic Drugs stora pris på 50 000 kronor. Priskommittén har till årets pristagare utsett Mikael Sandell. Mottagare av Svensk förening för beroendemedicins stipendium på 15 000 kronor för fördjupad alkohol- och droggkunskap utses i samband med styrelsemöte den 25 november.

Årets övriga aktiviteter

Föreningen har försökt få en översikt av vilka enheter för beroendevård som finns i Sverige men trots utskick av enkät, kontakt med SKR och Socialstyrelsen så har det inte gått att få fram den informationen. I nuläget ses inga möjligheter att gå vidare i frågan.

Föreningens utbildningsutskott har regelbundet deltagit vid METIS styrgruppsmöten.

Under året har revision av en METIS kurs i tilläggsspecialiteten beroendemedicin genomförts.

Föreningens årliga konferens genomfördes den 6 maj 2022 i Stockholm. Tema: De som har det svårast: beroende med samsjuklighet och sociala problem

Föreningen har deltagit med representanter i arbetet med att utveckla en nationell METIS kurs i beroendemedicin, som riktar sig till specialister i psykiatri/barn- och ungdomspsykiatri.

Svensk förening för beroendemedicin har deltagit vid möte med NPO Psykisk hälsa för att diskutera samarbetet med professionsföreningarna kring nationella kunskapsstyrningen.

För Svensk förening för beroendemedicin har Karin Stolare deltagit vid Svenska Läkaresällskapets fullmäktigemöte 2022.

För Svensk förening för beroendemedicin har Sahar Janfada-Baloo deltagit i regeringens narkotikautrednings expertgrupp

Föreningen är medlem i European federation of addiction societies (EUFAS). Hanne Tønnesen är föreningens representant.

Svensk förening för beroendemedicin deltar fortsatt som samarbetspartner i arbetet med att ta fram vetenskapliga översiktsrapporter inom beroendefältet.

Föreningen deltar även fortsatt i arbetet med en kunskapsbaserad riktlinje avseende läkemedelsbehandling vid ADHD och samtidigt substansbrukssyndrom.

Ett digitalt forum för kollegiala diskussioner i beroendemedicinska frågor finns på föreningens hemsida.

Föreningen har haft dialog med SKR och Socialstyrelsen kring LARO-nätverk, ett tvärprofessionellt nätverk för de som arbetar inom LARO. Både SKR och Socialstyrelsen har ställt sig positiva och LARO-nätverket har fått ett digitalt samarbetsrum på SKR:s hemsida.

Mikael Sandell är föreningens representant i styrgruppen för Bättre beroendevård (svenskt beroenderegister) och återkopplar regelbundet till styrelsen.

Föreningens studieresa är uppskjuten till våren 2023.

Årets föreningsmöte för Svensk förening för beroendemedicin hålls den 25 november i Stockholm.

Joar Guterstam, ordf och Cathrine Rönnbäck, fackl sekr

NORDIC DRUGS

Stora Pris 2023

Välkommen med din nominering!

Nordic Drugs Stora Pris är ett stipendium på 50.000 kronor, som belönar upptäckter eller arbeten som på olika sätt bidrar till bättre vård och behandling av patienter med opioidberoende i Sverige.

Har du ett projekt, eller vill nominera någon som har eller har haft som målsättning att förbättra diagnos, behandling och/eller patientomhändertagande inom beroendevården vid opioidberoende i Sverige är du varmt välkommen med din ansökan/nominering.

Priset för 2023 delas ut på Svensk förening för Beroendemedicins årliga konferens. För mer information och presentationer av tidigare vinnare, besök nordicdrugsstorapris.se

Med vänliga hälsningar **Stipendiekommittén**

Senaste årens vinnare

Mikael Sandell
(2022)

U-FOLD, Uppsala
(2021)

Martin Kåberg, Stockholm
(2020)

Björn Johnson och Torkel
Richert, Malmö (2019)

PRIO-projektet, Malmö
(2018)

Markus Heilig, Linköping
(2017)

Annica Rhodin, Uppsala
(2016)

Convictus, Stockholm
(2015)

"Sprutbytet i Lund"
(2014)

ITOK, Stockholm
(2013)

Metadonmottagningen
i Lund (2012)

Leif Grönbladh, Uppsala
(2011)

☼ dne pharma

Respinal[®] (naloxon)

För akut behandling av känd eller misstänkt opioidöverdos hos vuxna

RESPINAL[®]

Respinal (naloxon), 1,26 mg nässpray, lösning i endosbehållare, Rx, F.

Medel vid förgiftningar, opioidantagonist.

Indikation: För vuxna. Respinal är avsett för akut behandling av känd eller misstänkt opioidöverdos som yttrar sig som andningsdepression och/eller depression av centrala nervsystemet, både i och utanför vårdinrättningar. Respinal ersätter inte akut läkarvård. **Kontraindikationer:** Överkänslighet mot naloxon eller något hjälpämne. Innehåller bensalkoniumklorid. **Varningar och försiktighet:** Instruera patienter/användare om korrekt användning. Behållaren ska inte laddas eller testas före administrering eller återanvändas efter administrering. Effekten av de flesta opioider kan vara längre än effekten av Respinal, vilket kan leda till återfall av andningsdepression och/eller depression av centrala nervsystemet efter initial förbättring av symtomen. Uppsök därför akut läkarvård och håll patienten under kontinuerlig övervakning. Snabb reversering av opioideffekten hos personer som är fysiskt beroende av opioider kan framkalla akut abstinenssyndrom. Intranasal absorption och effekt av naloxon kan vara förändrad hos patienter med skadade nässlemhinnor och septumdefekter. Hos patienter med multipel intoxikation med opioider och sedativa medel eller alkohol, kan resultatet av naloxonadministreringen bli fördröjd, beroende på orsaken till intoxikationen. **Trafik:** Patienter som har fått naloxon för att upphäva effekterna av opioider ska uppmanas att inte köra bil, använda maskiner eller hålla på med andra aktiviteter som kräver fysisk eller mental ansträngning under minst 24 timmar, eftersom effekten av opioider kan återkomma. **Graviditet och amning:** Den potentiella risken för människa är okänd. Ska endast användas under graviditet då tillståndet kräver att det är absolut nödvändigt att kvinnan behandlas med naloxon. Hos gravida kvinnor som har behandlats med Respinal ska fostret övervakas för tecken på fetal distress. Det är okänt om naloxon utsöndras i bröstmjölke. Det har inte fastställts om spädbarn som blir ammade påverkas av naloxon.

För ytterligare information samt priser se www.fass.se. **Datum för översyn av produktresumén 08/2020. dne pharma AS.** Tel +47 21 60 87 00. E-post; post@dnepharma.com. Revisionsdatum 03/2023.

För- och nackdelar med buprenorfin depåinjektion

I en svensk studie konstateras att buprenorfin depåinjektion synes ha sociala, praktiska och psykologiska fördelar jämfört med de andra beredningarna. Dock framkommer att depåinjektionerna inte alltid uppskattades av alla patienter.

Det ingick 32 individer i studien. 14 hade depåmedicineringen, 11 hade avbrutit depåbehandlingen och bytt till annan medicinering och 7 hade nekat starta depåbehandling.

Viktigaste anledningen till att behandlas med depåinjektion var sociala och praktiska faktorer, det blev enklare att kombinera såväl arbete som familjeliv med längre intervall mellan besöken på beroendekliniken.

De som avslutade depåbehandlingen tyckte att opioidabstinensen under det initiala behandlingsskedet var för svår. Även bristfällig information bidrog till att några avstod från att antingen fortsätta påbörjad behandling eller starta depåbehandling.

Det finns många viktiga fördelar med buprenorfin depåbehandling, men den passar inte alla.

I Sverige finns två depotberedningar av buprenorfin, Buvidal var först, sedan kom Subutex Indivior.

Subst Abuse Treat Prev Policy. 2022 May 25;17(1):40.
doi: 10.1186/s13011-022-00474-2.

Drogintaget ökar i den östra medelhavsregionen

Östra medelhavsregionen (Eastern Mediterranean Region, EMG) inkluderar enligt WHO 22 stater. Till regionen räknas östra-norra Afrika, Södra-västra Asien. Regionen har synnerligen olika inkomstnivåer för den 753 miljoner stora populationen. Ur global synvinkel motsvarar detta 9,5 procent av världens befolkning.

I en nyligen publicerad undersökning i The Lancet framkommer att drogprevalensen är högre i denna region än den globala uppskattningen av cannabis, opium, khat och tramadol. Behandlingsmöjligheter finns i de flesta länderna utom för opioidberoende. Det är endast i sju länder som denna behandling erbjuds. Alla siffror är uppskattningar efter sammanräkning från olika källor, framför allt databaser.

En lika aktuell artikel för samma område visar att Jordanien och Libanon sticker ut som de länder som har störst problem med narkotiska droger. Övriga länder i gruppen som har högt antal narkotiska droger var Bahrain, Kuwait, Qatar och Saudiarabien.

The Lancet Psychiatry. [https://doi.org/10.1016/S2215-0366\(22\)00435-7](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(22)00435-7)
BMC Palliat Care 21, 123 (2022). <https://doi.org/10.1186/s12904-022-01016-0>

En av tio drabbas av andras drickande

Mer än var tionde har under det senaste året (2021) påverkats negativt av någon i omgivningen som druckit för mycket alkohol. Det visar en ny rapport från CAN. Rapporten kartlägger hur vanligt det är att på olika sätt påverkas negativt av andras användning av alkohol och narkotika. Resultaten baseras på svar från drygt 36 000 personer i åldern 17–84 år.

Kunskapen om att konsumtion av alkohol, narkotika och tobak kan orsaka nedsatt hälsa och för tidig död hos den enskilde är etablerad. Problemen är många gånger inte begränsad till droganvändaren utan även till omgivningen – främst familj och vänner men även personer som inte räknas till de närmaste.

Den nu publicerade rapporten visar på uppgifter som hittills inte funnits i samlad och systematiserad form. CAN har undersökt hur vanligt det är att söka hjälp för den här typen av problem och hur vanligt det är att de som utsätts för andras alkohol- och narkotikaanvändning söker professionell hjälp.

Alkohol

När det gäller alkohol var det drygt var fjärde (26,2 %) som under den senaste 12-månadersperioden under 2021 hade någon i sitt liv som de ansåg drack för mycket alkohol. Knappt hälften (45 %) av dessa hade påverkats negativt av det. Det motsvarar 11,7 procent i befolkningen. En mer allvarlig problematik, att ha påverkats ”mycket” negativt, hade 3,4 procent upplevt. Det var vanligare bland kvinnor än bland män och i yngre åldersgrupper jämfört med äldre.

Fem typer av konsekvenser till följd av andras alkoholkonsumtion var

- blivit känslomässigt sårad eller försummad (9,5 %),
- personen har haft en negativ inverkan i ett socialt sammanhang (7 %)
- personen har misslyckats eller inte utfört något som den förväntades (5,6 %)
- slutat träffa personen (2,8 %)
- blivit utsatt för fysiskt våld (0,4 %).

Narkotika

Det var 15,4 procent som år 2021 hade någon i sitt liv som hade använt narkotika, det vill säga antingen narkotiska preparat eller icke-föreskrivet narkotikaklassat läkemedel. Det var vanligare att ha någon i sitt liv som använde narkotiska preparat jämfört med läkemedel. En av fyra (24,7 %) som har någon i sitt liv som använder narkotika hade påverkats negativt av det. Det motsvarar 3,8 procent i befolkningen. Andelen som upplevt en mer allvarlig problematik var 1,7 procent. De upplevde att de har påverkats mycket negativt. Det var generellt små skillnader mellan män och kvinnor. Det var betydligt vanligare i de yngre åldersgrupperna än i de äldre.

I gruppen som hade den mest omfattande problematiken med överlappande problem från både alkohol och narkotika var det endast 30 procent som hade sökt hjälp.

Ju allvarligare man angett att man påverkats av andras användning av alkohol eller narkotika, desto vanligare var det att ha sökt hjälp för det. Det vanligaste var dock att inte ha sökt hjälp.

Slutsats

Trots att omfattningen av att utsättas för andras substansanvändning till viss del har minskat i Sverige är det fortfarande många som drabbas. Sammantaget tycks det också finnas ett betydande gap mellan hur många som har problem av andras alkohol- och narkotikakonsumtion och hur många som söker hjälp och stöd hos sjukvård, socialtjänst eller andra stödfunktioner.

Bland dem som sökt professionell hjälp hade de flesta sökt hjälp inom sjukvården. Det var dubbelt så vanligt som att ha sökt hjälp inom socialtjänsten. Det var vanligare bland kvinnor än bland män att ha sökt hjälp

CAN rapport 217

Cannabis mot smärta saknar vetenskaplig utvärdering

MEN VAD TYCKER PATIENTER, SJUKSKÖTERSKOR OCH LÄKARE?

I de amerikanska stater som legaliserat cannabis för medicinskt bruk har det skett en övergång till cannabis hos tre av tio individer med kronisk smärta. Rapporten visar att de flesta bytt ut den ordinerade smärtmedicineringen, inklusive opioider, mot cannabis.

Lagstiftningen har gjort det möjligt att behandla smärta med en substans som det inte finns någon vetenskaplig utvärdering av. Detta understryker forskargruppen som publicerat sina resultat i JAMA. Det är viktigt att klarlägga såväl effekten av cannabisbehandlingen vid smärta som eventuella negativa effekter.

De flesta minskade på sin opioidmedicinering

Resultatmässigt visade det sig att mer än hälften av de som använde cannabis för att behandla sin kroniska smärta sade sig ha minskat på den tidigare medicineringen, sålunda även opioider som har en evidens för smärtlindring. Mindre än en procent av de undersökta rapporterade om en ökning av sin vanliga receptbelagda medicinering vid cannabistillskottet.

JAMA Netw Open. 2023;6(1):e2249797.

För att ta reda på om det finns skillnader mellan patienter och professionella behandlare i bedömningen av effekten av medicinsk cannabis vid smärtbehandling tog en israelisk forskargrupp fasta på frågeställningen. Då det finns sparsamt med

data inom området genomfördes en tvärsnittsstudie som omfattade 430 patienter, 65 sjuksköterskor och 65 läkare på två stora israeliska sjukhus.

Syftet med studien var att undersöka attityderna kring behandling med medicinsk cannabis (MC), få en uppfattning om effekten, biverkningar och risken för beroendutveckling.

Jämfört med sjuksköterskor och läkare hade MC-patienterna en mer positiv attityd till behandlingen ($p < .001$). Ju yngre patientgruppen med högre utbildning och med judisk bakgrund var, desto mer positiv inställningen till cannabisbehandlingen.

Bland sjuksköterskor och läkare med onkologisk specialitet fanns en större positiv attityd. Allmänt framkom att läkare överlag var mindre positiva till cannabisbehandling jämfört med sjuksköterskor ($p < .01$) och studien visar också att läkare var mer tveksamma till behandlingen än såväl sjuksköterskor som patienter.

Att det finns olika uppfattningar mellan patienter och profession vid behandling med medicinsk cannabis är en värdefull kunskap.

J Psychoactive Drugs. <https://doi.org/10.1080/02791072.2021.2009598>

Statsministern har svaret

På fråga från gymnasieelever vid Katedralskolan i Lund om regeringen vill avkriminalisera narkotika för eget bruk svarar statsminister Kristensson: — Nej, jag har väldigt svårt att se på vilket sätt något skulle bli bättre av det.

Missa inte nästa nummer av BULLETIN #3

Du hittar Bulletin nr 3 enbart på hemsidan i pdf-format.

Beräknas komma ut i början av augusti, men som medlem får du ett påminnelsemejil.

För du har väl meddelat rätt mejladress?

Om du är osäker, kontakta på medlemsansvarige

hans.ackerot@svenskbereende-medicin.se

Chu-hai - den mystiska japanska drinken

En mycket vanlig alkoholhaltig dryck i Japan är chu-hai (eller chu-hi). Den har sannolikt fått ett uppsving i landet, denna blandade dryck som kallas för "den mystiska".

Så speciellt mystisk är den inte. Det är idag en färdigblandad dryck som dock har en lång japansk historia som började efter andra världskriget. Det var ont om alkohol och den var dyr. Då introducerades denna mixtur med billig alkohol som blandades med

potatis, socker och bovete. Den tillblandades med fördel hemma i det japanska köket. För att lättare få blandningen drickbar tillsatte användaren sodavatten, te, honung eller liknande.

Idag köpes chu-hai industriellt färdigblandad i vanliga läsk-öl-burkar och det finns många smaker att välja mellan. Alkoholhalten varierar mellan 3 och 9 volymprocent.

En färsk undersökning visar att den starkare varianten börjar bli ett problem med riskkonsumtion och ävenledes del i beroendutveckling

för storanvändarna. Det är en partydrog som är billigare än öl, som trots allt är den i Japan vanligaste alkoholhaltiga drycken.

Chu-hai har gjort debut utanför Japan, framför allt i Taiwan och Australien med stort utbud inom näthandeln.

Alc Clin Exp Res, [livejapan.com](https://livejapan.com/japanesefoodguide.com), japanesefoodguide.com

Det är tveksamt att behandla alkoholabstinens med gabapentin

Behandlingen av alkoholabstinens sker huvudsakligen med bensodiazepiner (BDZ). Valet av bensodiazepiner varierar dock och i bl a USA är lorazepam vanligast medan vi i Sverige fokuserar på oxazepam och diazepam. Anledningen till att lorazepam föredras är att denna substans har mindre leverpåverkan än andra BDZ.

Det finns en hake med BDZ och det är att det finns en stark koppling mellan substansen och utvecklingen av delirium tremens. Det finns också beskrivet att BDZ påverkar risken för fallskador, hjärtstillstånd, kognitiv dysfunktion och depression hos inläggande patienter med svår abstinens.

Gabapentin istället för bensodiazepiner? – en meta-analys

Det är begränsad evidens för effektiviteten för gabapentin vid behandling av svår alkoholabstinens. Detta är bakgrunden till en systematisk genomgång och meta-analys för att utvärdera använda gabapentin istället för BDZ¹⁾.

Det gick inte att finna någon studie som inkluderades i undersökningen som beskrev utfallet för patienter som enbart fått gabapentin och ingen BDZ. I alla studierna där det fanns patienter som enbart fått gabapentin visade det sig att alla hade fått BDZ

i någon beredningsform före insatsen av gabapentin. Alla studierna var retrospektiva och därmed behäftade med risk för felkällor.

Genomgångens konklusion blev således att det finns otillräcklig evidens som stödjer den i flera länder utbredda användningen av gabapentin vid alkoholabstinens. Innan författarna vill rekommendera gabapentin menar man att det krävs välstrukturerade, randomiserade och kontrollerade studier med patienter som utvecklat alkoholabstinens.

¹⁾ Läkemedelsboken, internetupplaga.

²⁾ Drug Alcohol Dependence. <https://doi.org/10.1016/j.drugalcdep.2022.109671>

Alkoholabstinens

/Alcohol Withdrawal Syndrome/

Symtomen vid alkoholabstinens är sedan länge väl definierade och kan beskrivas i tilltagande svårighetsgrad från huvudvärk och svettningar till kramper och delirium tremens, som är den allvarligaste och en potentiellt livshotande komplikation. Delirium tremens är en autonom instabilitet och innefattar hallucinationer.

En aktiv behandlingsinsats i abstinensens början ska vara ett led i att förhindra allvarliga komplikationer, då inte enbart för själva alkoholabstinensen utan även för andra komplikationer hos patienter som dessutom har andra sjukdomstillstånd. Det förekommer under dessa förhållanden en signifikant högre frekvens av respiratoriska problem, lunginflammation, urinvägsinfektion och sepsis. Detta visar en stor amerikansk undersökning från 2006.

Det är en obalans orsakad av neurotransmittorer som gör att alkoholabstinens utvecklas. Det är framför allt interaktionen mellan GABA och glutamat som leder till ökad hyperaktivitet. GABA bromsar och glutamat ökar aktiviteten. Kronisk alkoholkonsumtion leder till minskad GABA-aktivitet och ett ökat glutamatpådrag. Vid abrupt slut av alkoholintag ökar obalansen i neurotransmittersystemen till fördel för hyperaktiviteten.

Det enda långtidsverkande läkemedlet med vecko- och månadsdepåer av Buprenorfin för individualiserad behandling av opioidberoende¹

Individer som visas här
är modeller och inte patienter

MINIMIINFORMATION Buvidal® (buprenorfin) injektionsvätska, depotlösning. ATC-kod: N07BC01. Förfyllda sprutor innehåller buprenorfin 8 mg, 16 mg, 24 mg, 32 mg (veckodos). Förfyllda sprutor innehåller buprenorfin 64 mg, 96 mg, 128 mg, 160 mg (månadsdos). Receptbelagt läkemedel. Receptstatus: särskilt läkemedel.

❖ **Läkemedlet är narkotikum enligt Läkemedelsverkets förteckning IV. Risk för tillvänjning föreligger. Iakttag försiktighet vid förskrivning av detta läkemedel. Indikation:** Behandling vid opioidberoende inom ramen för medicinsk, social och psykologisk behandling. Behandlingen är avsedd för användning hos vuxna och ungdomar i åldern 16 år och äldre. **Kontraindikationer:** Överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något hjälpämne. Svår respiratorisk insufficiens. Allvarligt nedsatt leverfunktion. Akut alkoholism eller *delirium tremens*. **Varningar och försiktighet:** Noggrann försiktighet måste iakttagas för att undvika oavsiktlig injektion. Dosen får inte administreras intravaskulärt, -venöst, -muskulärt eller -dermalt. Hälso- och sjukvårdspersonal ska administrera Buvidal direkt till patienten. Patientens självadministrering är inte tillåtet. Alla eventuella försök att ta bort depån ska övervakas under behandlingen. Läkemedlets depåegenskaper ska övervakas, framförallt vid insättning och utsättning. Buprenorfin ska användas med försiktighet vid respiratorisk insufficiens. Buprenorfin kan orsaka dåsighet, särskilt när det tas i kombination med alkohol eller centralt dämpande substanser som till exempel bensodiazepiner, lugnande, hypnotiska eller sedativa läkemedel eller gabapentinoider. Kronisk administrering av buprenorfin kan ge opioidberoende. Buprenorfinläkemedel har framkallat abstinenssymptom när de ges tidigare än då agonisteffekter orsakade av senaste användningen av opioider avklingat. Buprenorfin ska användas med försiktighet till patienter med måttlig leverfunktionsnedsättning, med svår nedsättning av njurfunktionen, tillsammans med läkemedel som förlänger, eller vid andra riskfaktorer för förlängt QT-intervall och tillsammans med serotonerga läkemedel. Opioider kan orsaka sömnrelaterade andningsproblem inklusive central sömnapné och sömnrelaterad hypoxemi. **Graviditet och amning:** Buprenorfin bör endast ges under graviditeten om fördelen uppväger den potentiella risken för fostret. Buprenorfin och dess metaboliter utsöndras i bröstmjölk och Buvidal ska användas med försiktighet under amning. **Trafik:** Patienten bör varnas om att inte framföra fordon eller använda farliga maskiner medan han eller hon tar detta läkemedel, tills det är känt hur han eller hon påverkas av läkemedlet. **Förmån:** Buvidal 8 mg, 16 mg, 24 mg, 32 mg (veckodos) samt Buvidal 64 mg, 96 mg, 128 mg, 160mg (månadsdos) ingår i läkemedelsförmånen med följande begränsning: Subventioneras endast för patienter vid opioidberoende när behandling med sublingual läkemedelsbehandling inte bedöms lämplig eller gett avsedd effekt. [TLV 01.11/2021]. Övrig information: För ytterligare information samt priser se www.fass.se. Datum för översyn av produktresumé 23 september 2021. Innehavare av godkännande för försäljning: Camurus AB, Ideon Science Park, SE-223 70 Lund, Sverige. E-post: medicalinfo@camurus.com. Februari 2022: SE-BUV-2200002.

1. Buvidal® (buprenorfin injektionsvätska, depålösning) produktresumé (SPC). September 2021.

UNODC Report on Cocaine 2023

Kokainet flödar ut över världen

FN:s globala rapport om kokain presenterades i mitten av mars i år. Det är en lika omfattande som dyster läsning.

Kokain är sällan den enda drogen som används utan en kombination av andra droger är också inblandade, framför allt cannabis och ecstasy. Det visar sig också att kokain har fått en "konkurrent" i metamfetamin, som tillsammans med kokain är de två drogerna som ökar mest. Ju mer en person använder metamfetamin, desto mindre blir bruket av kokain. Tvärtom gäller för cannabis – ju tyngre cannabisintag desto tyngre blir också kokainintaget.

Nästan all (99 procent) kokain som beslagtogs har producerats i något av de tre länderna Bolivia, Columbia eller Peru.

Distributionen av kokain har förändrats under senare år. Det är nu en ny distributionsform börjat användas: den vanliga posten. Detta blev signifikant tydligt under pandemin. Det är små kvantiteter som postas till Europa från speciellt västafrikanska länder dit kokainet förts från latinamerika. En stor postgångstrafik kommer också från Costa Rica till inte bara Europa utan även Asien och Afrika. Kokainet göms i paket som innehåller böcker, religiösa bilder och delar till cyklar(!). Huvudparten av kokainet transporteras dock på sedvanligt sätt: stora lyxjakter, snabba båtar, fiskebåtar och kontainertrafiken. De stora båtarnas kokain omlastas många gånger till sjöss till snabbgående båtar. Smugglarna har också utvecklat sofistikerade sätt att dölja kokainet i kontainrarna som når de stora hamnarna. För att detta ska fungera krävs samarbete såväl med företagen som använder kontainrarna, båtarnas besättning, arbetare i hamnen, transportföretag på land, chaufförer och till och med tullpersonal som är samarbetsvillig.

Mexiconätverken ledande distributörer

Det är kriminella nätverk som förser världen med kokain. De mexikanska grupperna är stora globalt och inte minst ligger de bakom större delen av kokainexporten till USA. Ett annat centrum för den globala kriminella verksamheten är Brasilien som fokuserar på portugisalande transitländer i Afrika.

Spanien är inte längre huvuddestinationen för kokainleveranserna från

Sydamerika. Det är nu främst de två stora hamnarna i Antwerpen och Rotterdam som tar emot leveranserna. Rapporten visar att från hamnarna distribueras stor del av kokainet via albanska kriminella nätverk. Det finns också sedan några år en stor rutt från Väst- och Centralafrika till Europa.

Tillgången aldrig varit större

Den globala tillgången på kokain har aldrig varit så omfattande. Det gäller såväl produktionen som distributionen. Nordamerika och Europa är fortfarande de största marknaderna, men andra delar i världen ökar snabbt som Afrika, Asien och Östafrika. Kokainbeslagen har också ökat över tid och är under senaste året all time high, men håller inte jämna steg med de kriminella nätverken.

Kokainanvändarna ökar snabbare än jordens befolkning ökar. Nya marknader tar form och UNODC beräknar att från 2020 års 21,5 miljoner kokainanvändare kommer inom kort användarantalet öka till 55 miljoner då prevalensen i Asien, Afrika och Syd- och Östeuropa ökar.

Australien har flest användare

UNODC har kartlagt hur många kokainanvändare världens länder har. I procent av den totala population har Australien överlägset flest kokainister, 4,2 procent. Sedan följer Spanien och Nederländerna (2,5). Med 2,4 procent kommer Österrike, USA och Irland. Längre ner på skalan kommer Danmark och Norge med 1,6 respektive 1,5 medan Sverige har 1,2 procent av befolkningen som använder kokain.

Pengar till alkoholforskning

Systembolagets Alkoholforskningsråd har för 2023 fördelat totalt 10 miljoner kronor till 20 olika alkoholforskningsprojekt. Genom att ge stöd till forskning och sprida resultaten bidrar Systembolaget till att öka kunskapen om alkoholens skadeverkningar.

39 ansökningar inkom i årets utlysning varav 11 nya projekt beviljades. 9 projekt är fortsättningsprojekt som beviljades redan 2022.

- Louise Adermark, Göteborgs universitet "Ökar tobak risken för alkoholmissbruk och är fysisk aktivitet en skyddsfaktor?" Beviljat belopp 400 000 kr.
- Sven Andreasson, Karolinska Institutet "Long-term outcomes and predictors in AUD treatment for controlled drinking" Beviljat belopp 791 973 kr.
- Andrea de Bejczy, Göteborgs universitet "En multicenter RCT av vareniklin och bupropion vid alkoholberoende" Beviljat belopp 800 000 kr.
- Anna-Karin Danielsson, Karolinska Institutet "Föräldrars beroendeproblem och barns hälsa från barndom till vuxenliv" Beviljat belopp 800 000 kr.
- Devy Elling, Stockholms universitet "Real-world effectiveness of pharmacological treatments of alcohol use disorders" Beviljat belopp 800 000 kr.
- Klara Danielsson, Göteborgs universitet "Kombinerad effekt av alkohol och nikotin på dopamin" Beviljat belopp 500 000 kr.
- Mia Ericson, Göteborgs universitet "GABA-rho som behandlingsmål vid alkoholsjukdom" Beviljat belopp 350 000 kr.
- Andrea Johansson Capusan, Linköpings universitet "Tidig upptäckt av skadligt alkoholbruk vid psykisk ohälsa i primärvården" Beviljat belopp 737 717 kr.
- Maria Jirwe, Röda Korsets Högskola "Långtidsförloppet vid alkoholberoende - återhämtningsprocessen" Beviljat belopp 723 061 kr.
- Kim Moeller, Malmö universitet "Den grå marknaden för alkohol på sociale medier i Sverige" Beviljat belopp 800 000 kr.
- Anders Nilsson, Karolinska Institutet "Traumatisk hjärnskada och alkohol" Beviljat belopp 700 000 kr.

Alltmer tillåtande attityder till alkohol

Novus har nyligen gjort en enkät på uppdrag av IQ. Den kallas för Alkoholindex och genomförs årligen. Resultatet är ett samlat mått på svenskarnas attityd till alkohol med betoning på berusningsdrickande. Indexet skapas från svar på sju frågor om vad respondenten tycker är rätt eller fel när det gäller alkohol i olika situationer. Årets rapport är en sammanvägning av inte bara alkoholindex utan även femfrågeformuläret som går under begreppet Vardagsindex.

Undersökningen är gjord mellan 19 maj och 2 juni 2022 bland drygt 4 000 personer från 16 år och uppåt.

Sammanfattande resultat är att det ses en mer tillåtande attityd till berusningsdrickande. Årets index på 60,0 är det lägsta sedan mätningarna startade 2010. Även attityderna till vardagsdrickande blir alltmer tillåtande över tid. Det gäller framför allt unga i storstäder. Indexet ligger mellan 0 och 100. Ju lägre resultat desto mer tillåtande attityd.

Unga har över tid blivit mer restriktiva i sina attityder och dricker mindre alkohol än tidigare. De är dock fortfarande den grupp som är mest tillåtande. I motsats till den yngre generationen går utvecklingen åt andra hållet i den äldsta åldersgruppen – de dricker mer alkohol och har mer tillåtande attityder. Dagens äldre har med sig etablerade alkoholvänor med högre alkoholkonsumtion jämfört med tidigare generationer. De sänker däremot fortfarande sin alkoholkonsumtion med stigande ålder. Se även SVT:s Kunskapskanalen 15 februari 2023: Studio 65+ (alkohol och äldre).

Majoriteten av de tillfrågade tycker fortfarande att det är fel att dricka något glas vin eller öl på vardagar, men det är klart färre i 2022 års enkäter än när frågan ställdes i Vardagsindex 2015 (72 procent jämfört med 67 procent). Andelen som svarar att det är "helt fel" att dricka på vardagar har minskat från 41 till 32 procent.

Alla siffror, tabeller och de 7 respektive 5 frågorna hittar du på <https://www.iq.se/fakta-om-alkohol/rapporter/alkoholindex-2022/>. En sammanfattning finns på [IQ:Alkoholindex_2022_final.pdf](#). Det är en intressant läsning för IQs Alkoholindex och Vardagsindex är de enda mätningar som över tid följer svenskarnas attityder till alkohol, berusningsdrickande och vardagsdrickande.

IQ arbetar för ett smartare förhållningssätt till alkohol. Genom att skapa medvetenhet, eftertanke och engagemang kring det egna och andras drickande, bidrar vi till att minska alkoholens skador i samhället. IQ är ett fristående dotterbolag till Systembolaget.

Winston Churchill om främsta egenskaperna för en politiker:

»Förmågan att förutsäga vad som kommer att hända i morgon, nästa vecka, nästa månad och nästa år. Och förmågan att förklara efteråt varför det inte hände.

Prenatalt alkohol- och tobaksintag kan skada fosterhjärnan

En Sydafrikansk studie har lätt till modifierat prenatalt alkohol- och tobaksintags påverkan på fostret undersökts med magnetröntgen. Våra kunskaper om den negativa hjärnpåverkan som ses vid kraftigt alkoholintag är goda men vid sk ordinärt intag vet vi föga. Därför denna studie.

I undersökningen ingick 332 barn i åldrarna 8 – 12. Under graviditeten har mödrarna rapporterat om sitt intag av alkohol och tobak.

Sammanfattningsvis sågs vid prenatal alkoholexponering reduktion inom mediala temporalloben, en region som är kritisk för inlärning och minne. Vid prenatal tobaksexponering sågs omfattande påverkan inom flera områden inklusive områden som är förknippade med exekutiva funktioner, belöningsprocesser och emotionell reglering. En fortsatt effekt av en fortsatt postnatal tobaksexponering kan inte uteslutas.

Studien är ett första steg i undersökningen av hjärnpåverkan vid modest alkohol- och tobaksexponering under graviditet och långtidsuppföljning kan ge tydligare besked om påverkan av inte bara alkohol och tobak utan även andra faktorer som exempelvis omgivningens eventuella betydelse.

doi.org/10.1111/acer.14945

Partydrogen 3-CMC är ett europaproblem

Det europeiska narkotikaorganet EMCDDA har under de senaste åren varnat för ett allt större bruk av den syntetiska drogen 3-CMC (3-chloromethcathinone). Det är en katinon som intas i rekreationella sammanhang genom snortning eller per os men också som injektion. Användningen kopplas ofta till högrisksituationer som kem-sex. Drogen är nära besläktad med mefedron.

EMCDDA har rankat Sverige som ett av de fyra största avnämarnänderna i Europa.

Detta kan ses i bland annat Tullverkets historik. Förra året gjordes ett rekordbeslag av 3-CMC i en tyskegistrerad lastbil. I bilen hittades 60 kilo 3-CMC, 18 kilo amfetamin, 22 kilo cannabisharts och 5 kilo cannabisolja.

emcdda.org, [Tullverket.se](https://tullverket.se)

Jag är starkare än jag ser ut

Att bli fri från opioidberoende kräver styrka
och samarbete. Utan social, psykologisk
och läkemedelsassisterad behandling¹ är
det svårt, även för den som är stark.

Zubsolv® (buprenorfin/naloxon)
sublingual resoriblett löser sig vanligen
inom 40 sekunder och finns tillgänglig
i fem olika styrkor.²

Personen på bilden är fiktiv.

**Risk för tillvänjning föreligger.
Iakttag försiktighet vid förskrivning
av detta läkemedel.**

zubsolv® sublingual
(buprenorfin och naloxon) resoriblett

Beroenden är starka.

Det är vi också, tillsammans.*

*Social, psykologisk och läkemedelsassisterad behandling.

Referenser: 1. Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende, sid 39. Januari 2019. www.socialstyrelsen.se
2. Produktresumé Zubsolv. www.fass.se

Zubsolv® (buprenorfin, naloxon). Sublinguala resoribletter 1,4/0,36 mg, 2,9/0,71 mg, 5,7/1,4 mg, 8,6/2,1 mg och 11,4/2,9 mg. **Rx. F. N07BC51.**
Indikation: Substitutionsbehandling vid opioiddrogberoende inom ramen för medicinsk, social och psykologisk behandling. Syftet med naloxon som ingrediens är att förhindra intravenöst missbruk. Behandlingen är avsedd för användning hos vuxna och ungdomar över 15 år, som har samtyckt till behandling mot sitt missbruk. **Varningar och försiktighet:** Behandling måste ske under övervakning av hälso- och sjukvårdspersonal med erfarenhet av behandling av opioidberoende/opioidmissbruk. Zubsolv är inte utbytbar mot andra buprenorfinläkemedel eftersom olika buprenorfinläkemedel har olika biotillgänglighet. För att minimera risken för felanvändning, missbruk eller diversion bör lämpliga försiktighetsåtgärder vidtas när buprenorfin ordineras och dispenserar. Kombinationen av buprenorfin och naloxon i Zubsolv är avsedd att avskräcka från felanvändning och missbruk av buprenorfin. Samtidig administrering av Zubsolv och andra serotonerga läkemedel kan leda till serotonergt syndrom, ett potentiellt livshotande tillstånd (se avsnitt 4.5). Opioider kan orsaka sömnrelaterade andningsproblem inklusive central sömnapné (CSA) och sömnrelaterad hypoxemi. Detta läkemedel ska användas med försiktighet hos patienter med astma eller respiratorisk insufficiens. Fall av akut leverskada har rapporterats hos opioidberoende missbrukare, både i kliniska prövningar och i biverkningsrapporter efter marknadsintroduktion. Patienterna bör noggrant övervakas under övergångsperioden från buprenorfin eller metadon till buprenorfin/naloxon då abstinenssymptom har rapporterats. På grund av avsaknad av data för ungdomar (15– <18 år) ska patienter i denna åldersgrupp övervakas extra noggrant under behandling. **Graviditet/amning:** Buprenorfin/naloxon bör tas under graviditeten endast om den potentiella fördelen uppväger den potentiella risken för fostret. Amning ska avbrytas under behandling med Zubsolv. **Trafik:** Patienter bör varnas för att framföra fordon eller använda farliga maskiner ifall buprenorfin/naloxon påverkar deras förmåga att utföra sådana aktiviteter. För fullständig förskrivarinformation och pris, se fass.se. Datum för översyn av produktresumén: 07/2022.

SE-01571

Accord Healthcare AB
Frösundaviks Allé 1
169 70 Solna, Sweden

Tel: +46 8 624 00 25
sweden@accord-healthcare.com

www.accord-healthcare.com/se

Narkotikarelaterade dödsfall minskar

BEHANDLINGSINSATSERNA BÖRJAR GE RESULTAT

Flera faktorer bidrar till de minskande narkotikarelaterade dödsfallen. Detta framkommer i Folkhälsomyndighetens (FHM) rapport *Den svenska narkotikasituationen 2022*¹⁾. De narkotikarelaterade dödsfallen minskade i Sverige för fjärde året i rad. Under år 2021 skedde totalt 450 narkotikarelaterade dödsfall, vilket är 74 färre än 2020. Majoriteten av dödsfallen var män. Som narkotikarelaterade räknas de fall där dödsorsaken är förgiftning på grund av bruk av illegal narkotika eller narkotikaklassade läkemedel.

Det finns flera positiva orsaker till varför narkotikadöden minskar. Till de två viktigaste hör den ökade spridningen och användningen av naloxon och att tillgången till LARO-behandling byggts ut. Svensk förening för Beroendemedicins landsomfattande och populära utbildningsprogram för behandling av opioidberoende har naturligtvis haft stor betydelse. Utbildningen fortsätter.

Mindre positivt är nedskärningarna från Sveriges kommuner när det gäller narkotikaförebyggande arbete. Den totala arbetstiden för att samordna och planera ANDTS-förebyggande arbete (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel) minskade kontinuerligt under perioden 2012–2021 från 139 till 78 årsarbetskrafter.

Cannabis är den vanligaste drogen

Cannabis var den vanligaste narkotikatypen i Sverige 2022. I folkhälsoenkäten *Hälsa på lika villkor* rapporterade 3,2 procent av befolkningen (16–64 år) att de hade använt cannabis under de senaste 12 månaderna, med fler män än kvinnor och fler yngre än äldre. I åldersgruppen 16–34 år hade 8 procent av männen och 5,2 procent av kvinnorna använt cannabis under den perioden²⁾.

FHM håller i klassificeringsarbetet för narkotiska och hälsofarliga substanser. För 2021 rapporterades 29 nya psykoaktiva substanser (NPS) till det europeiska registret hos EMCDDA. Det skedde under året en omreglering av fyra substanser från hälsofarliga till den allvarligare nivån narkotiska substanser. Förutom katinoner reglerades även substanser inom grupperna syntetiska cannabinoider och arylalkylaminer.

Tullens och polisens totala antal narkotikabeslag har ökat under de senaste tio åren. År 2012 rapporterades omkring 23 900 beslag jämfört med 39 800 under 2021. Mellan 2020 och 2021 minskade dock det totala antalet rapporterade beslag med 8 procent. Beslagen visar inga volymer.

Gatupriserna sjunker

Sedan 1988 ses en prisnedgång för främst substanser som kan injiceras som amfetamin och heroin, men även för kokain. Under 2021 noterades dock en svag prisökning jämfört med 2020 för vitt heroin (4 procent) och kokain (3 procent). Priset för marijuana och amfetamin var oförändrat medan en prisminskning noterades för hasch (8 procent) och brunt heroin (1 procent).

Prisbilden kan också påverkas av att många substanser har ökat i renhet och blivit starkare. Det gäller framför allt cannabis och kokain.

En stor del av Kriminalvårdens klienter är dömda för narkotikabrott. Bland dem som var inskrivna på en anstalt den 1 oktober 2021 var våldsbrott det vanligaste huvudbrottet (31 procent) följt av narkotikabrott eller smuggling (29 procent). En större andel män svarade att de hade narkotikarelaterad beroendeproblematik: 45 procent jämfört med 38 procent bland kvinnor. Den vanligaste egna drogen var cannabis.

Fler vårdas inom sjukvården

Under de senaste tio åren är det allt fler som har vårdats för problem som är orsakade av narkotika inom specialiserad öppenvård. Det är också fler som har fått läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende (LARO). De flesta som behandlades för sitt narkotikabruk under 2021 hade sökt vård för användning av flera substanser i kombination. När en primär-drog kunde anges var opioider vanligast inom såväl slutenvård som specialiserad öppenvård.

Okunskapen har besegrats

Efter många års ifrågasättande av sprututbytets stora betydelse för att hantera

opioidberoendes hälsa konstateras att 2022 var det 20 av Sveriges 21 regioner som har program för sprututbyte. Det blev ett paradigmskifte när riksdagen beslutade att ta ifrån kommunerna vetorätten till förmån för sjukvårdens professionella bedömning.

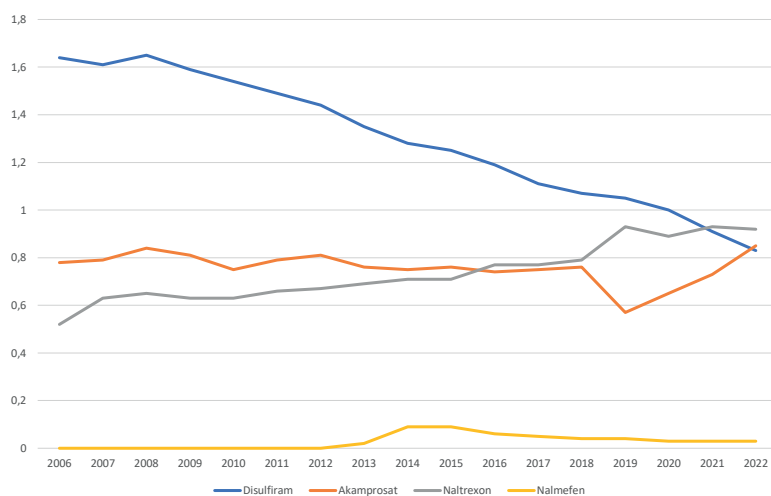
Syftet med sprututbytesverksamheterna är bland annat att personer som injicerar droger kan byta sina använda sprutor mot nya och få tillgång till basal hälso- och sjukvård såsom testning, vaccination och behandling för sjukdomar. Sprututbytesprogram är en insats för att minska smittspridningen av sjukdomar såsom hepatit B, hepatit C och HIV. Programmen ska därtill motivera personer som injicerar droger till rehabilitering och ett narkotikafritt liv.

¹⁾ Folkhälsomyndigheten publicerar nu rapporten "Den svenska narkotikasituationen 2022" med uppgifter som rapporterats in från flera svenska myndigheter till EU:s narkotikabyrå, EMCDDA (Se BULLETIN 2023 nr 1 sid 26). Rapporten sammanfattar delar av 2021 års svenska data, och redovisar även de senast tillgängliga uppgifterna för användning av cannabis i befolkningen och bland skolelever.

²⁾ Se även CAN:s årliga drogvaneyundersökning (CAN:s nationella skolundersökning) bland elever i årskurs 9 och gymnasiet år 2. Under de senaste 20 åren har narkotikaerfarenheten bland eleverna legat på ungefär samma nivå, men den brukar variera något från år till år. Sammanfattning av senaste undersökningen i BULLETIN nr 1, sid 17.

Läkemedel vid alkoholberoende

Statistik för 2022

Leg. receptarie Gunnar Bergendahl

50 000 har ett svårt alkoholberoende med såväl fysiska som psykiska och sociala problem.

250 000 har ett alkoholberoende, men mindre intensivt.

300 000 har ett skadligt drickande med högt blodtryck och depressioner, men är inte beroende av alkohol.

23 212 får behandling med läkemedel.

Sammanställt av Gunnar Bergendahl

Belgien är transitlandet för Europas kokaininförsel

EU-kommissionär Ylva Johansson besökte i februari Antwerpen för en diskussion kring den ökande och alarmerande kokaininförseln till Europa. Hamnen i Antwerpen är den näst största containerterminalen i Europa och hit skeppas de största mängderna illegala droger från latinamerika. Det är Colombia som är huvudleverantören och ortskeppningen sker via hamnen i Guayaquil i Ecuador.

De belgiska myndigheterna uppskattar att införseln ökat från 91 ton under 2021 till 110 ton ett år senare. Marknaden ökar och därmed den kriminella verksamheten och konkurrensen om kunder. Det är framför allt i Belgien, Spanien, Frankrike och Nederländerna som spänningarna mellan de kriminella nätverken ökat och i spåren av detta en ökad våldsbegåring.

Nu ska samverkan inom EU intensifieras och kontakt ska även tas med de latinamerikanska länderna. Allt för att begränsa möjligheterna till den illegala verksamheten.

Sänkt alkoholpris - fler aborter

När alkoholskatten i Finland sänktes och alkoholimporten gjordes enklare ökade antalet aborter, för tidiga födselar och barn med låg födselvik. Det var framför allt bland gruppen kvinnor med låg inkomst som detta tydliggjordes mest.

Ökad alkoholkonsumtion ligger bakom de ökade problemen. Fler fick råd att inhandla mer alkohol vilket ledde till ökad konsumtion, något som i sin tur kunde resultera i prenatal alkoholexponering och försämrat hälsotillstånd postnalt. En annan förklaring från forskargruppen är att lägre alkoholpris kan öka oönskade graviditeter som leder till ökat antal aborter.

Addiction <https://doi.org/10.1111/add.16119>

Svensk förening för Beroendemedicin

Biomedicinska företag i Kanada producerar och säljer droger på licens från hälsomyndigheten

Den 2 mars 2023 meddelade det kanadensiska biokemiska företaget Sunshine Earth Lab att man fått statens tillstånd att producera och sälja kokain, morfin, ecstasy (MDMA) och heroin. Tidigare har biokemiföretaget Adastralab fått statligt tillstånd att producera och sälja cannabisextrakt och psilocybin och psilocin (hallucinogena effekter liknande LSD).

Tillståndet gäller för en treårig försöksverksamhet i British Columbia som är närmast ett epidemiskt centrum för drogdödlig utgång. Sedan 2016 har antalet dödsfall överstigit 10 000 inom distriktet. British Columbia har drygt 5 miljoner invånare och är därmed den tredje största provinsen i landet. Under samma tidsperiod har antalet drogrelaterad död i Kanada uppgått till cirka 30 000.

Denna dystra utveckling är anledningen till att hälsomyndigheten i landet försöker få bukt med drogdöden genom licensiering av drogtillverkning och försäljning i mindre skala. Det för att substanserna förhoppningsvis ska vara renare och hålla jämn kvalitet. Det är en treårig försöksverksamhet med tillåtet innehav av opioider, kokain, metamfetamin och ecstasy på totalt högst 2,5 gram. Den kriminella försäljningen (trafficking) är fortfarande illegal.

British Columbia är den andra staten i Nordamerika som avkriminaliserat "tunga" droger. Först var USA-staten Oregon som gjorde så i november 2020.

<https://www.france24.com/>

Från Australien liknande rapport

I ett regeringsbeslut från delstaten Australien Capital Territory (ACT) med huvudstaden Canberra meddelades i slutet av oktober 2022 att från sent oktober 2023 kommer personligt innehav av de vanligaste illegala drogerna att inte längre vara föremål för legala åtgärder. Det är den första av de åtta delstaterna i Australien som avkriminaliserar innehav av tunga droger.

Mer om detta i nästa nummer av BULLETIN

Ett alternativ i LARO programmets underhållsbehandling

dne pharma arbetar aktivt med att utveckla nya och förbättrade behandlingsformer inom beroendemedicin.

Vi menar att alla människor har rätt till behandling oavsett social tillhörighet och sjukdomshistoria.

❖ *Metadon dne (metadonhydroklorid) är ett beroendeframkallande medel. Iakttag största försiktighet vid förskrivning av detta läkemedel. Narkotika, förteckning II.*

Metadon dne är sockerfritt (metadonhydroklorid)

Underhållsbehandling med metadon kan ofta bli långvarig och för en del kanske livslång.

Metadon dne innehåller inte socker eller färgämnen, då detta är hjälpämnen som inte är nödvändiga för att få effekt av läkemedlet.

Flaskan är av plast med en barnskyddande plomberad kork, detta för att öka säkerheten hos de patienter som har doser med sig hem. Finns i doser från 15 mg – 210 mg vilket ger stor individuell flexibilitet i behandlingen.

**Metadon dne 30 ml flaskor för
alla styrkor med mängd ≤ 30 ml
Praktiskt för "ta hem doser"**

dne pharma AS • Karihaugveien 22 • NO-1086 OSLO, Norge • +47 21 60 87 00 • post@dnepharm.com

❖ Beroendeframkallande medel. Iakttag största försiktighet vid förskrivning av detta läkemedel. Narkotika, förteckning II.

Metadon dne (metadon), 1 mg/ml, 2 mg/ml, 5 mg/ml oral lösning, Rx, F. Syntetisk potent kompetitiv opioidagonist, medel vid opioidberoende. **Indikation:** Substitutionsbehandling av opioidberoende patienter i kombination med samtidig medicinsk och psykologisk behandling och social rehabilitering. **Kontraindikationer:** Överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något hjälpämne. Andningsdepression. Akut obstruktiv luftvägssjukdom. Samtidig behandling med MAO-hämmare eller administrering inom två veckor efter avslutad behandling med MAO-hämmare. Kontraindicerat hos barn. **Varningar och försiktighet:** Risk för förlängt QT-intervall och torsade de pointes. Risk för förgiftning hos barn vid mycket låga doser. Säker förvaring utom räckhåll för barn krävs. Akut astmaanfall, kronisk obstruktiv lungsjukdom eller cor pulmonale, minskad respiratorisk reserv, hypoxi, eller hyperkapni är relativa kontraindikationer. Ska användas med försiktighet vid nedsatt njur- eller leverfunktion och vid möjlig skallskada/förhöjt intrakraniellt tryck. Ges ej till patienter med tarmpseudoobstruktion, akut buk eller inflammatorisk tarmsjukdom. Samtidig administrering av andra opiater, alkohol, barbiturater, bensodiazepiner och andra kraftigt sederande och psykoaktiva läkemedel bör undvikas. **Trafik:** Patienten bör inte framföra fordon eller använda maskiner utan att det föregås av läkares individuella bedömning. **Graviditet och amning:** Abstinenssymtom/andningsdepression kan uppstå hos nyfödda barn. En QT-prolongerande effekt efter maternal metadonexponering kan inte uteslutas. Metadon utsöndras i bröstmjölk. Råd från specialistläkare bör beaktas inför beslut om amning.

För ytterligare information samt priser se www.fass.se. Datum för översyn av produktresumén 10/2019. Dne pharma AS Tel +47 21 60 87 00 e-post; post@dnepharm.com. Rev 2020.

Levern behöver vilodagar

Hittills har det funnits indikationer på att ett dagligt intag av alkohol bör undvikas eftersom det finns en negativ inverkan på levern och därtill en risk för utveckling av alkoholberoende. När det gäller leverpåverkan har evidensen varit klen. Därför har en forskargrupp gjort en meta-analys för att undersöka vad forskningen hittills egentligen kommit fram till.

Fem stora undersökningar ställdes samman och resultatet visade sig vara signifikant. Dagligt intag av alkohol ökade risken för utveckling av levercirros jämfört med de som inte drack varje dag.

Förklaringen till skadeverkan på levern var exponeringen av acetaldehyd och andra toxiska substanser. Rekommendationen blev sålunda att levern behöver alkoholfria dagar för att återhämta sig, speciellt för de som dricker stora mängder alkohol.

Drug Alc Review. <https://doi.org/10.1111/dar.13563>

Hypomagnesi

I en spansk forskningsrapport konstateras att hypomagnesi är den vanligaste elektrolytrubbningen vid alkoholberoende. Det är leverskada och glomerulär dysfunktion som ligger bakom hypomagnesi, som dessutom är flera gånger vanligare hos alkoholberoende med hyponatriemi eller hypokalemi.

<https://doi.org/10.1016/j.drugalcdep.2023.109822>

Vinlövsrankans vänner

Att i Sverige servera vin mot betalning har en lång tradition. Sannolikt började det någon gång på 1300-talet i ett källarvalv i Stockholm. Från Tyskland togs yrkesbeteckningen för innehavaren av ”vinkrogen” – vinskänkare. Dock blev det inte lagligt förrän i början av 1500-talet. Dessförinnan var det lönnkrogar som florerade, mest känd är måhända Båtsman Hiertz välbesökta lilla utskänkning som tillhandahöll förutom vin också galanta damer.

Den första kända offentliga krogen var Källaren Stralzund som etablerades 1502. Under 1600-talet hade Stockholm 60 000 invånare och 51 vinkällare och 81 öl- och brännvinskrogar. Krogarna drevs vanligen under enkla förhållanden av fattiga kvinnor.

Med tiden blev det allt mondänare att inta vin och kunskapen om vin började ta fäste i kungliga huvudstaden i början av 1700-talet och 1702 bildade vinskänkarna ett eget skrå – Stockholms Stads Vinskänkarsocietet. Medlemmarna skulle annonsera sitt medlemskap och vinkunnighet med att byta ut den gängse krogskylten i form av en krans av granris och löv mot en skylt som föreställde en vinlövskrans som spikades upp på husets fasad.

Den anrika restaurangen Den Gyldene Freden slog upp portarna 1722 och är den näst äldsta restaurangen i världen (Guinness rekordbok) som ligger på ursprungsstället (Österlånggatan i Gamla stan). Här kan man ännu beskåda den klassiska vinlövskransen i plåt. Den är från öppningsåret.

Det är dock inte Sveriges äldsta restaurang som sannolikt är Tanums Gestgifveri som startade sin verksamhet 1663.

Risk för hälsoproblem för barn till föräldrar med alkoholproblematisering

Från Centralförbundet för Alkohol och Narkotika kommer en ny forskningsrapport som beskriver omfattningen av negativa effekter i livssituationen hos barn som berättat att de påverkats av att deras föräldrar dricker för mycket. Risken för negativa effekter finns inte bara bland de barn som upplever många problem av deras föräldrars drickande.

Studien är gjord på en svensk nationell population barn som är mellan 15 och 16 år som har föräldrar med problematisk alkoholkonsumtion. Undersökningen tog fasta på om det i denna familjekonstellation för barnen kunde leda till försämrade hälsa, försämrade kamratrelationer och leda till en problematisk skolgång.

Resultatet visar att försämringarna blev allvarigare ju svårare alkoholproblemen var i hemmet. Även vid justering för kön och socioekonomisk situation blev försämringen för ungdomarna större än för de med föräldrar som inte hade problemkonsumtion av alkohol.

Mats Ramstedt som är ansvarig från CAN: – De barn som angett flest problem hade också speciellt hög risk för sämre hälsa och för att vara mobbade i skolan. Detta är uppenbarligen en mycket utsatt grupp i flera avseenden.

Även en föräldrasituation med relativt få upplevda problem är förknippad med en förhöjd risk för en sämre livssituation för barn i ett nationellt befolkningsurval är

viktig kunskap eftersom dessa barn är så många jämfört med de barn som påverkas allra mest negativt. Även om risken är lägre på individnivå står alltså denna grupp för en relativt stor del av de samlade problemen av föräldrarnas drickande, säger Mats Ramstedt.

Slutsatsen blev att det finns anledning att följa upp med interventionsprogram för de unga som har föräldrar med alkoholproblem.

European Journal of Public Health. doi.org/10.1093/eurpub/ckad022, CAN.se. Se även sidan 21 i detta nummer.

Espranor®

Buprenorfin frystorkad tablett

*Placeras på tungan &
löser sig inom 15 sek.¹*

**Underlättar buprenorfin-
behandlingen vid
opioideberoende.¹**

Espranor kan förenkla för såväl patient
som sjukvården genom förkortad
övervakningstid och minskad risk
för felanvändning.¹

 UNIMEDIC®
PHARMA
unimedica.se

¹ Espranor produktresumé 2020-11-13

◆ Läkemedlet är narkotikum enligt Läkemedelsverkets förteckning IV. Risk för tillvänjning föreligger. Iakttag försiktighet vid förskrivning av detta läkemedel.

Namn: Espranor (buprenorfin), ATC-kod N07BC01, Receptbelagt. **Beredningsform:** Frystorkad tablett 2 mg och 8 mg. **Substans och egenskaper:** Buprenorfin är en partiell opioidagonist/-antagonist som fäster vid receptorerna μ (mu) och κ (kappa) i hjärnan. **Indikation:** Substitutionsbehandling för opioidberoende, behandling är avsedd för vuxna och ungdomar (≥ 15 år) som samtyckt till behandling. **Kontraindikationer:** Överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något hjälpämne. Allvarlig andningsinsufficiens. Allvarlig leverinsufficiens. Akut alkoholism eller delirium tremens. **Varningar och försiktighet:** Rekommenderas endast för behandling av opioidberoende. Läkare bör garantera den övergripande behandlingen, beakta risken för missbruk och felaktig användning (t.ex. iv-administrering) i synnerhet i början av behandlingen, beakta utlösning av abstinens, används med försiktighet till patienter med astma eller andningsinsufficiens, beakta nedsatt lever- och njurfunktion, kan ge upphov till däsighet, används med försiktighet i åldern 15-18 p.g.a. brist på data, används med försiktighet till patienter med huvudskada, epilepsi, hypotoni, prostatahypertrofi, myxödem, hypotyreos, addisons sjukdom, dysfunktion i gallgängen, äldre eller försvagade patienter. **Interaktioner:** Espranor bör inte tas tillsammans med alkoholhaltiga drycker, försiktighet råder vid samtidig administrering av Bensodiazepiner (p.g.a. risk för andningsdepression), andra hämmare av det centrala nervsystemet och opioidderivat (kombinationen kan öka hämning av centrala nervsystemet), MAO hämmare (kan förstärka effekten av opioider), dosjustering kan krävas vid samtidig användning av CYP3A hämmare. Undvik samtidig administrering av Naltrexon. **Graviditet:** Kategori C. **Amning:** Grupp III. **Förmån:** Espranor ingår i läkemedelsförmånen med följande begränsning "subventioneras endast vid övervakad administrering" [TLV 1905/2017]. **Datum för översyn av produktresumén:** 2020-11-13. **Innehavare av godkännande för försäljning:** Ethypharm 194 Bureaux de la Colline Bâtiment D 92213 Saint-Cloud Cedex Frankrike. **Lokalt ombud:** Unimedica Pharma AB, Tel 010-130 99 50. För fullständig information hänvisas till: www.fass.se

Död till följd av överdos av opioider – individuella skillnader

I en norsk populationsbaserad registerstudie har död till följd av överdos av opioider har forskargruppen delat in populationen i två grupper: läkemedelsopioider (LO) och övriga opioider (O).

Individer i LO-gruppen var äldre och oftare kvinnor (35% resp. 20,5%) jämfört med O-gruppen. De i LO-gruppen inkluderade individerna hade också mycket högre prevalens för kronisk smärta (35,8 % resp. 13,2 %). I gruppen fanns också högre prevalens för cancer (8,1 % resp. 1,8 %). Månaden före dödsfallet hade individer i LO-gruppen också större receptförskrivning och uttag och därmed sannolikt ökat intag.

LO-gruppens konsumtion av opioider var trefalt större än för O-gruppen. Mest förekommande opioider var oxycodon och fentanyl medan i O-gruppen var det kodeinpreparat.

Intressant är också att det i rapporten framkommer att färre bland LO-gruppens individer hade fått diagnosen substansberoende (SUD).

Studiens resultat kan lämpligen ligga till grund för olika preventionsstrategier.

Eur Addict Res
<https://doi.org/10.1159/000526145>

Läkare svär inte längre vid Apollon

Hippokrates läkared som i sin tidigaste version härstammar från ett par hundra år efter läkarkonstens mästares död. Mycket av detta dokument är fortfarande etiskt relevant, exempelvis tystnadsplikten, men det finns idag ingen som förespråkar denna ed; kanske lite svårt att tänka sig att doktorn med högtidlig stämma initierar sin framtida etiska hållning med

"Jag svär vid Apollon, läkaren, vid Aesklepios, Hygiea och Panakeia samt alla gudar och gudinnor, tagande dem till vittnen, att jag efter bästa förmåga och förstånd skall hålla denna min ed och denna min förpliktelse."

Det finns i världen många varianter på hur en läkares etiska handlande ska ske. I Sverige finns etiska regler från Sveriges Läkareförbund. De grundar sig på värderingar inom den medicinska etiken.

Bland annat säger de etiska reglerna att läkaren i sin gärning alltid ska ha patientens hälsa som främsta målet och om möjligt bota, ofta lindra, alltid trösta. Läkaren ska handla i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet.

Sveriges Läkareförbund har dessutom antagit etikdokument från World Medical Association (WMA senaste revisionen är från 2017) som bland annat inkluderar Helsingforsdeklarationen (1964) med etiska principer för forskning på människor.

Sedan finns läkarens ansvar inom hälso- och sjukvården och det utformas genom lagar och förordningar (riksdagen) och föreskrifter och allmänna råd (Socialstyrelsen).

Latent klassanalys vid alkoholberoende

Alkoholberoende (AUD, Alcohol Use Disorder) visar sig manifesteras som olika symtomsamlingar (kluster) vid olika svårighetsgrader. Det framkommer i en studie²⁾ som publicerades i *Addiction*.

Tidigare forskning har visat att det går att identifiera samlingar av AUD-symtom relaterade till 1) hög konsumtion och tolerans, 2) kontrollförlust och social dysfunktion, 3) abstinens och alkoholsug. Bakgrunden till denna klusterindelning är bl a olika genetiska förutsättningar, personlighetsstruktur och förutsägbar förmåga.

Den aktuella studien fördjupar den trehövdade indelningen med en latent klassanalys (Latent class analysis¹⁾).

Analysen baseras på 23 kriterier från den genetiskt semistrukturerade intervjun SSAGA som är i stort kongruent med AUD-symtomen enligt DSM-5.

Den utförda analysen identifierar fyra klasser 1) Låg problematik (34%), 2) Hög alkoholkonsumtion (26%), 3) Alkoholkonsumtion och kontrollförlust (31%) samt 4) Alkoholkonsumtion, kontrollförlust och abstinens (9%).

Resultaten indikerar att det finns ett ökat spektrum av svårighetsgrad i termer av psykologisk försämring.

För att identifiera fenotypvariationer bland personer med alkoholberoende (AUD) gjordes en Latent klassanalys hos 220 patienter med alkoholdiagnosen³⁾. De tre klustren enligt ovan omfattades i denna analys av 51,8%, 35,5% respektive 12,7%. Dessa profiler differentierades ytterligare demografiskt, enligt alkoholrelaterade begrepp, individuella karaktistika samt diagnos- och behandlingsvariabler.

Författarna menar att resultatet talar för att det finns anledning att förfinas såväl bedömningen vid alkoholberoende som att optimera en individuell behandling.

¹⁾ En statistisk algoritm som används för att analysera kluster av observerade variabler genom att konstruera kategoriskt obemärkt eller latent segment baserat på viktad analys och genomsnittliga sannolikheter. Sådana latent klasser används för att härleda variabler vars relationer inte observeras direkt. I biomedicinsk forskning används det ofta för att kategorisera data som möjliggör bestämning av symptomkluster (Wikipedia).

²⁾ *Addiction*. <https://doi.org/10.1111/add.15785>

³⁾ *Alcohol and Alcoholism*, <https://doi.org/10.1093/alcal/agaa138>

Ett litet steg närmare kunskap om alkohols skadeeffekt på blod-hjärnbarriären

Alkohol påverkar det centrala nervsystemet och har stor betydelse för utvecklingen av flera neurologiska störningar till följd av neurotoxiciteten som orsakas av genomsläppligheten över blod-hjärnbarriären (BBB).

BBB regleras genom interaktion mellan proteiner och endotelceller. I den refererade studien har forskargruppen undersökt 30 friska (kontrollgrupp) och 26 alkoholberoende för att se om det finns en negativ alkohelpåverkan på olika spectrinproteinnivåer hos den alkoholberoende gruppen jämfört med gruppen friska.

Olika nedbrytningsprodukter av spectrin analyserades och det var speciellt en variant (SBDP150) vars nivå var signifikant ($p < 0.001$) lägre hos patienterna jämfört med kontrollgruppen.

En minskning av serum-SPDP150 synes vara förknippad med alkoholberoende. Det gäller för fortsatta undersökningar att se huruvida denna minskning kan ha med BBB-skada att göra hos beroendesjuka.

Alcohol and Alcoholism <https://doi.org/10.1093/alcal/agac040>

JUNI

MÅNDAG

TISDAG

ONSDAG

TORSDAG

FREDAG

LÖRDAG

SÖNDAG

HJÄLP DINA PATIENTER UPPLEVA BESTÅENDE STABILITET^{1,2*}

Subutex®
buprenorfin
injektionsvätska, depotlösning

Månaddsdosering ger stabila nivåer av buprenorfin som motverkar beroendets drivkrafter över tid^{2,3}

◆ Läkemedlet är narkotikum enligt Läkemedelsverkets förteckning IV. Risk för tillvänjning föreligger. Iakttag försiktighet vid förskrivning av detta läkemedel.

Referenser: 1. Andorn AC et al. J Clin Psychopharmacol 2020;40:231–9. 2. Haight BR et al. Lancet 2019;393:778–90. 3. SUBUTEX depotlösning SmPC, 2022–10–17.

*Bestående stabilitet definieras som procentuell avhållsamhet från olagliga opiater under hela studien.

SUBUTEX (BUPRENORFIN) Injektionsvätska, depotlösning, 100 mg, 300 mg. N07BC01, medel vid opioidberoende, buprenorfin. Rx. Vid förskrivning krävs särskild receptblankett och förskrivarkod. (F) Villkor: Subventioneras endast för patienter vid opioidberoende när sublingual läkemedelsbehandling inte bedöms lämplig eller gett avsedd effekt. ◆ Läkemedlet är narkotikum enligt Läkemedelsverkets förteckning IV och V. Risk för tillvänjning föreligger. Iakttag försiktighet vid förskrivning av detta läkemedel. **INDIKATION:** Substitutionsbehandling vid opioidberoende inom ramen för medicinsk, social och psykologisk behandling. Behandlingen är avsedd för vuxna och ungdomar över 16 år, som har samtyckt till behandling mot opioidberoende. **KONTRAINDIKATIONER:** Överkänslighet mot de aktiva substanserna eller mot något hjälpämne. Svår andningsinsufficiens. Svår leverinsufficiens. Akut alkoholism eller delirium tremens. **VARNINGAR OCH FÖRSIKTIGHET:** Utlämnning och administrering av Subutex injektionsvätska, depotlösning får endast göras av hälso- och sjukvårdspersonal. Användning i hemmet eller självadministrering av läkemedlet är inte tillåtet. Risk för felanvändning, missbruk och försök till alternativ behandling föreligger. Får inte administreras intravenöst eller intramuskulärt, endast för abdominal subkutan injektion. Det finns en risk att en patient som får för lite buprenorfin kan fortsätta att självmedicinera

mot abstinenssymtom med illegala opioider, alkohol eller andra sedativa, såsom bensodiazepiner. Efter administreringen bildas en depå som innehåller buprenorfin som frisätts genom diffusion. Kliniska kontroller av manipulation av injektionsstället ska utföras under hela behandlingen. Patienter som får Subutex injektionsvätska, depotlösning och som behöver smärtlindring ska alltid, när så är möjligt, behandlas med smärtlindrande medel som inte innehåller opioider. Om opioidbehandling krävs för anestesi ska patienten övervakas kontinuerligt av narkospersonal som inte utför den kirurgiska eller diagnostiska proceduren. Informera patienterna om vikten av att instruera närstående om att de, vid en nödsituation, måste informera sjukvårdspersonal om att patienten har ett fysiskt beroende av opioider och behandlas eller har avbrutit behandling med Subutex injektionsvätska, depotlösning inom de senaste 6 månaderna. Opioider kan orsaka sömnrelaterade andningsproblem inklusive central sömnapné (CSA) och sömnrelaterad hypoxemi. Dödsfall har rapporterats vid samtidig administrering av buprenorfin och bensodiazepiner, samt andra dämpande substanser som alkohol eller andra opioider. Buprenorfin injektionsvätska, depotlösning kan orsaka allvarig, eventuellt dödlig, andningsdepression hos barn och icke-beroende personer vid fall av oavsiktlig eller avsiktlig förtäring. Kombination med CYP3A4-hämmare eller CYP3A4-inducerare kan förändra plasma-

koncentrationer av buprenorfin. På grund av begränsad mängd data för ungdomar (i åldern 16–17 år) ska patienter i denna åldersgrupp följas upp noggrant under behandlingen. **GRAVIDITET OCH AMNING:** Buprenorfin kan framkalla andningsdepression och/eller abstinenssyndrom hos det nyfödda barnet. Hos fertila kvinnor som inte använder en effektiv och tillförlitlig preventivmetod ska varje injektion föregås av ett negativt graviditetstest. Buprenorfin bör tas under graviditeten endast om den potentiella fördelen uppväger den potentiella risken för fostret. Försiktighet rekommenderas vid administrering av Subutex injektionsvätska, depotlösning till en ammande kvinna, och kvinnan ska rekommenderas att vara uppmärksam på barnet vad gäller ökad dåsighet och andningssvårigheter. **TRAFIK:** Subutex injektionsvätska, depotlösning kan orsaka dåsighet, yrsel eller nedsatt tankeförmåga. Patienter bör varnas för att framföra fordon eller använda maskiner ifall buprenorfin påverkar deras förmåga att utföra sådana aktiviteter. För ytterligare information samt priser se: www.fass.se. Lokal kontakt: **Indivior Nordics ApS, Sverige Filial** c/o Eversheds Sutherland Advokatbyrå, Box 14055, 104 40 Stockholm, Tel: +800 270 81 901 E-post: PatientSafetyRoW@indivior.com, www.indivior.com. Datum för översyn av produktresumén: 17 oktober 2022.

Nya alkoholrekommendationer från Kanada

Mer än sex standarddrinkar i veckan och du riskerar hälsan.

I mitten av januari kom nya Guidances on Alcohol and Health från Kanada. Enligt denna rapport medför 3 – 6 standarddrinkar (ungefär en flaska 5%-ig öl eller motsvarande) måttlig hälsorisk och ju mer alkohol som konsumeras desto större är risken att hälso-problemen ökar inklusive sju olika cancertyper.

Uppgifter från Canada Cancer Society (CCS) är kunskapen om alkohols påverkan på hälsa och framför allt cancerutvecklingen bristfällig i landet. Chefen för CCS sedan mer än 20 år, Andrea Seale, är övertygad om att de nya riktlinjerna kan främja minskad alkoholkonsumtion. Kunskap om alkohols hälsorisker är i Kanada bristfällig enligt Andrea Seale, därför behövs dessa nya strukturerade riktlinjerna.

Alkoholläkare ha nu bättre stöd i sin behandling av alkoholpatienter säger doktor Alexander Caudarella, chef för Canadian Centre on Substance Use and Addiction. Han instämmer helt i Andrea Seales dystra påstående. Förutom sedvanliga hälsorisker menar dr Caudarella att nu kan varje läkare upplysa gravida eller gravida in spe att det finns ingen säker gräns för alkoholkonsumtion och fosterskador.

Doktor Caudarella:

— Oavsett var du befinner dig i alkoholkonsumtions-volymer – för din hälsa, ju mindre desto bättre.

<https://cancer.ca/>
<https://www.ccsa.ca/>

Slut på övertid

Efter 13 år, den 5 december 1933, avslutades förbudstiden i USA. Det var förbjudet att tillverka, sälja eller transportera rusdrycker. Även om förbudet kringgicks konstant var det några stater som fortsatte förbudet efter 1933. Det var Oklahoma, Kansas och Mississippi, som var sist ut med att vara den torrlagda staten. Slutgiltigt drog sig staten ur förbudet 1966.

BDZ

Koncentrationen av aktiva rester av bensodiazepiner i urin kan finnas kvar i upp till två veckor efter senaste intaget.

Det kan ha olika betydelser, men framför allt påverkar det den kognitiva förmågan som kan påverka testresultat.

<https://doi.org/10.15288/jsad.21-00432>

Alkobommar

Trafikverket har fått i uppdrag att dela ut kvarstående 54 miljoner kronor som bidrag till aktörer som vill etablera anläggningar för nykterhetskontroller och är villiga att driva dem i minst fem år.

MHF: - En insats som vi anser välbehövlig då Tullverket rapporterade så sent som i oktober att 33% fler rattfulla förare stoppats vid landets gränsövergångar i år jämfört med föregående år.

Konsekvenser vid samtidigt bruk av alkohol och cannabis

För att få en uppfattning om det finns en ökad risk att uppleva negativa konsekvenser vid ett samtidigt bruk av alkohol och cannabis har en studie genomförts på cirka 350 amerikanska collegestudenter.

Konsekvenserna av drogintaget skilde sig åt när studenterna redovisade dagsintag av cannabis-upplevelse jämfört med motsvarande alkohol-upplevelse. De flesta negativa konsekvenserna vid samtidigt intag av de båda drogerna tycktes härleda till alkoholkonsumtionen.

Det fanns också indikation på att bilkörning var vanligare vid samtidigt cannabisintag, ovanligare med alkohol och bilkörning.

Vid behandling av samtidigt bruk av alkohol och cannabis bör målsättningen vara att för alkoholen minska de negativa effekterna som blackout, fysiska skador, aggressivt beteende, oönskat sex och för cannabis är det viktigt att påpeka farligheten (dessutom olagligt) att köra bil under cannabispåverkan.

[J Stud Alc Drugs \(doi.org/10.15288/jsad.22-00062\)](https://doi.org/10.15288/jsad.22-00062)

Ayahuasca är den psykedeliska drog som påverkar hjärnan mest

En ny studie om den hallucinogena drogen ayahuasca visar vilken omfattande och djup hjärnpåverkan drycken från amazonas har. Den nu publicerade forskningsrapporten kommer från Imperial College London. Tjugo friska frivilliga fick 20 mg dimetyltryptamin injicerat vid ett första tillfälle och någon tid senare placebo.

Dimetyltryptamin (DMT) är den aktiva substansen i busken psychotri-via viridis blommor som mals ner och kokas ihop till en dryck som blir ayahuasca. Denna brygd har visat sig vara mycket kraftfull och framkallar hallucinationer, nära-döden-upplevelser, kontakt med högre väsen, livsförändrande imaginära resor som

kan leda till alternativa verkligheter. I efterförloppet kommer vanligen kraftfulla kräkperioder och andra negativa effekter.

Den engelska studien använde EEG och fMRI för att undersöka hjärnpåverkan. Resultatet visar att efter ayahuascaintag är detta den hittills mest hjärnpåverkande psykedeliska drogen. Ayahuasca bryter ned den normala hierarkiska ordningen i hjärnan, den elektriska aktiviteten är helt oordnad vilket medför att kopplingarna mellan hjärnregionerna går på högvarv, speciellt i de regioner som har hand om de högre nivåerna som tankeverksamheten.

<https://doi.org/10.1073/pnas.2218949120>

Metadon Nordic Drugs anses innehålla mycket socker.

Det tar vi med en nypa salt.

Metadon Nordic Drugs är framtagen i nära samarbete med vården. Fokus har varit patientens säkerhet. Därför har vi tillsatt socker i metadonlösningen. På så sätt skapas en ofysiologisk hög osmolalitet som kan orsaka smärta om lösningen olyckligtvis ges parenteralt¹. Sockerhalten är dock inte högre än vad som finns i en banan.

Bredaste sortimentet (10-200 mg)

Att finna rätt dosering för varje enskild patient och tillfälle är en utmaning. Med Metadon Nordic Drugs underlättar vi denna procedur med att erbjuda marknadens bredaste sortiment. För säkerhets skull har varje styrka en unik färgkod.

Stor besparingspotential med 7-pack

Genom att förskriva Metadon Nordic Drugs 7-pack i stället för singelpack kan ni med gällande priser spara upp till 15 000 kr per patient och år!²

1. Klement W, Arndt J.O. British Journal of Anaesthesia 1991; 66: 189-195
2. www.fass.se

❖ Beroendeframkallande medel. Iakttag största försiktighet vid förskrivning av detta läkemedel.

Metadon Nordic Drugs (metadonhydroklorid) är ett medel vid opioidberoende (ATC kod: N07BC02). Metadon Nordic Drugs ingår i förmånen. Indikationer: Underhållsbehandling till opioidberoende patienter parallellt med medicinsk och psykologisk behandling och social rehabilitering. Dosering: Ett kriterium för behandling med metadon är att patienten deltar i ett "metadonprogram" med läkemedelsassisterad rehabilitering av läkemedelsmissbrukare som godkänts av behörig myndighet. Endast för oral administrering. Läkemedlet får ej injiceras. Dosen måste anpassas för varje enskild patient. Sortiment och gällande pris: www.fass.se. Senaste översyn av produktresumé: 2020-07-22. Nordic Drugs AB · Tel 040-36 66 00